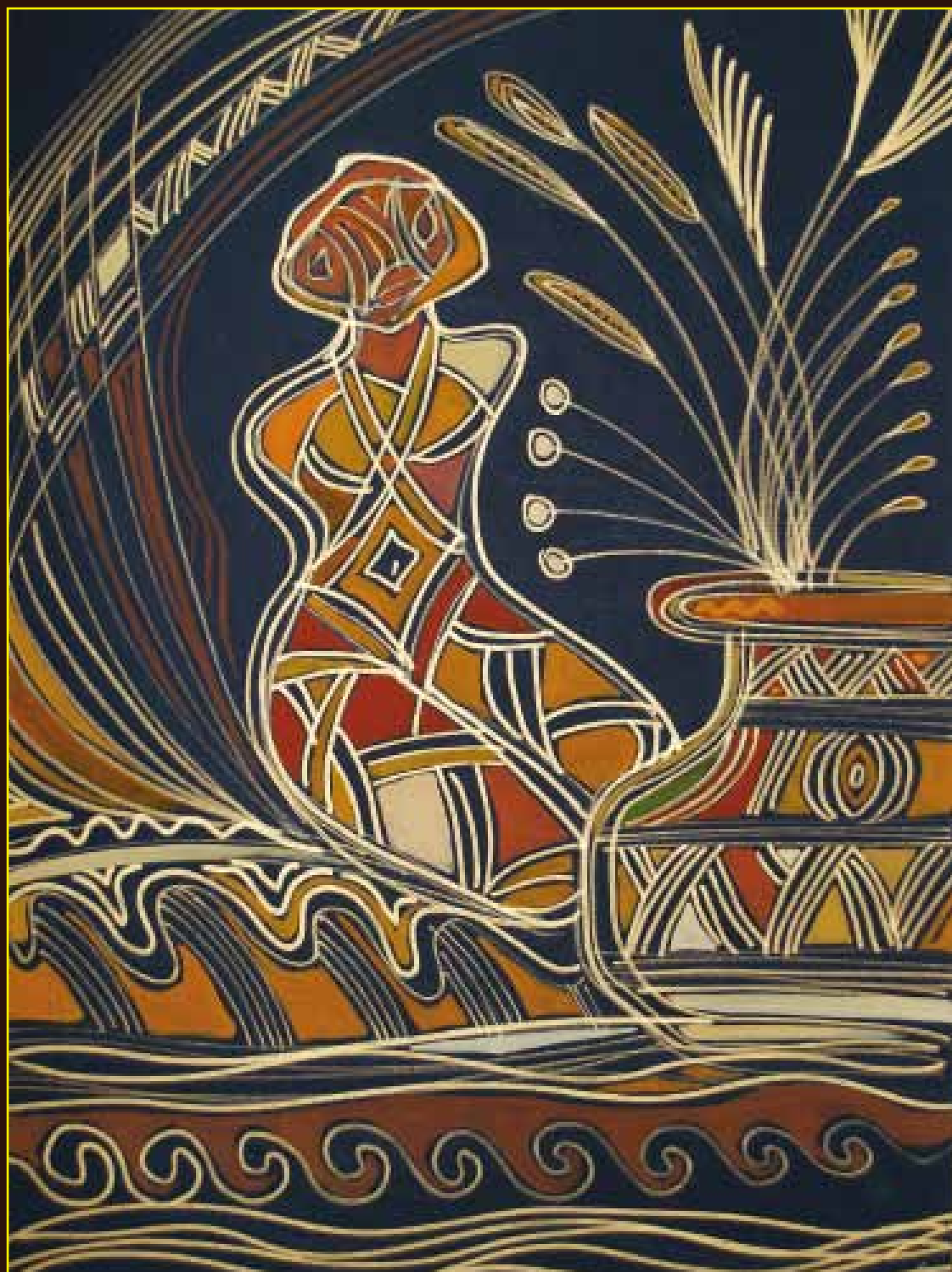

ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

2011

ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР

УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

ВІД ВИТОКІВ

70

ДО СЬОГОДЕННЯ

РО КІВ

ОБЛАСНИЙ БУДИНОК НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ
Вул. Жуковського, 47 (1946–1949)

ОБЛАСНИЙ БУДИНОК НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ
Шахський палац, вул. Гоголя, 2 (1949–1997)

ОБЛАСНИЙ БУДИНОК НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ
Флігель Літературного музею (1997–2002)

ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
Вул. Ришельєвська, 9-а (2002–2005)

ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОЇ
КУЛЬТУРИ
Вул. Польська, 20
(2005–2010)

1939 — 2011

У цьому буклеті ми розповімо про історію та сьогодення Одеського обласного центру української культури, про наших працівників, без ентузіазму яких не цвів би пишним культурним різнобарв'ям наш Одеський край, про наші досягнення і труднощі, незважаючи на які робота з відродження культури продовжується. Історія нашого центру пов'язана з долею багатьох людей, історичними подіями... Переживши важкі повоєнні роки, епоху сталінізму та непрості часи „перебудови”, він вистояв. Змінювалась назва – працювали наші культпрацівники і в Обласному будинку народної творчості, і в Обласному науково-методичному центрі народної творчості та культурно-просвітницької роботи, і в Одеському обласному центрі культури „Україна”... Та під якою б вивіскою ми не були, від цього не зменшувалось бажання відтворити, плекати традиції та звичаї народів, які проживають на території Одещини, зберігаючи їхню самобутність та національну ідентичність. З кожним роком лише вдосконалювали мистецтво клубної та методичної справи. Отже, запрошуємо вас у подорож сторінками історії...

Зміст

Сторінками історії	6
Сьогодення Центру	16
Структура ООЦУК	26
Культурно-мистецькі проекти	28
<ul style="list-style-type: none"> • Віче української культури “Чумацький шлях” • Фольклорно-етнографічне свято “Чорноморський ярмарок” • Культурно-мистецький проект “Золоті ключі” • Художньо-мистецький проект “Сніп-рай” • Фестиваль-конкурс “Народний костюм; минуле і сучасність” • І-й обласний фестиваль аматорського театрального мистецтва «Театральна весна-2010» 	
Система підвищення кваліфікації	40
<ul style="list-style-type: none"> • Рада директорів • Конкурс “Майстер клубної справи” 	
<ul style="list-style-type: none"> • Народна Академія Творчості • Премія ім. Р. Палецького • Регіональні семінари-тренінги 	42 48
Музей традиційного народного мистецтва	50
Виставкова діяльність ООЦУК	52
Аматорські колективи Центру	54

Сторінками історії...

Долі людські – це сторінки великої книги, за якими можна вивчити біографію будь – якого колективу. Доля Надії Дмитрівни Бондарчук – це відкрита книга культосвітньої галузі нашої області. Зовсім юною дівчиною прийшла вона в колектив Будинку народної творчості і всю себе віддала благородній справі вивчення і поширення культурних традицій і фольклору. І саме розповідь Надії Дмитрівни поведе нас сторінками нашої 70 – річної історії.

Ще в далекому 1939 році згідно постанови Ради народних комісарів обласна база самодіяльного мистецтва була реорганізована в Обласний будинок народної творчості. Документальні свідчення про це збереглися з 1944 року. «...7 кімнат і великий зал закріплені за обласним Будинком народної творчості (вул. Жуковського, 47/7)» — такий запис знаходимо в протоколі засідання виконкому міської Ради депутатів трудящих від 4 травня 1944 року. Та повноправним господарем за цією адресою БНТ став тільки в червні 1946 року. Тоді в післявоєнний рік відкрився обласний будинок народної творчості, щоб наряду з відбудовою розрушеного народного господарства відбудовувати нашу самобутню культуру.

Уже через сім років, з 1953-го року обласна влада проводить своєрідний експеримент – включає методичний кабінет культурно-просвітницької роботи відділу культури облвиконкому у структуру Обласного будинку народної творчості. Експеримент, як свідчать архівні документи, пройшов успішно, та й ефективність роботи методичного керівництва значно зросла. Перед будинком творчості постають вже більш розширені завдання:

- розвиток усіх форм художньої народної творчості. Вивчення національних традицій у художній народній творчості,

встановлення їхніх джерел та розробка шляхом їх подальшого розвитку;

- надання методичної допомоги клубним закладам у проведенні масово-політичної, виробничої, науково-просвітницької та естетичної пропаганди;

- пропаганда нових організаційно-творчих форм художньої самодіяльності.

Старше покоління одеситів ще пам'ятає, коли у Шахському палаці – одній із найкрасивіших будівель міста, розташовувався обласний будинок народної творчості. Про це спогади і Надії Дмитрівни: «...Коли я зайшла до будинку Шахського палацу, де тоді розташовувався Одеський обласний будинок народної творчості, навіть розгубилася – розкішні килими, дзеркала, картини, гобелени...

Підбадьорюючи себе, зайшла до кабінету директора – Юрія Рябінкіна, який справив на мене враження людини респектабельної та розсудливої. Роботу Юрій Володимирович так налагодив, що усі працювали як єдиний механізм. Для нього не було дрібниць – навіть незначний смуток в очах його працівників викликав нестримне бажання допомогти, зарадити проблемі. Проте, він був суворим, але справедливим. Та головне, що він і в мені, і в інших людях бачив, у першу чергу, особистість.

І ось 13 березня 1967 року я стала методистом по фольклору. Того часу в ОБНТ були відділи художньої самодіяльності, кіно-фотолабораторія, редакційно-видавничий відділ, секція прокату костюмів, клубний відділ, обласний театр народної творчості, а також десятимісячні курси з підготовки та підвищення кваліфікації клубних працівників. Адже у той час небагато хто з клубних працівників мали саме фахову освіту, тому аби це не позначалося на якості клубної роботи, було вирішено відкрити курси.

Згадую, як з вікон нашого Палацу щоденно лилися звуки музики. Вони були різні: і баян, і фортепіано, і труба, і кларнет...Що то було за музика? Це слухачі курсів готували свої учбові програми.

Курси – це був справжнісінький учбовий заклад із директором Борисом Жуком, завідуючою учбовою частиною Вікторією Анісімовою, з прекрасними викладачами – Іваном Бажановим, Леонідом Цукерманом, Євгенією Єфимовою, Маргаритою Микулінською, Кімом Юзановим. Поступово курси переросли у річну школу керівників художньої самодіяльності з відділами баяністів, хореографів, художників, кіно-фотолюбителів, хормейстерів, керівників духових оркестрів.

Обласний будинок народної творчості (вул. Жуковського, 47). 1949 р.

3

Обласний будинок народної творчості, який розташований по вул. Гоголя, 2 (Шахський палац), 1949-1997 рр.

Учні річної школи навчалися прекрасному за рахунок колгоспів. Учбовий процес вели за державною програмою, де передбачалися і випускні іспити, і призначення на роботу.

Учбовий зал художників розташовувався на другому поверсі у світлому, просторому приміщенні – високі вікна до самої стелі та перші сонячні промінчики, переблискуючи у склі, обдаровували своїм яскравим світлом етюди художників-учнів, які старанно приготувалися слухати свого вчителя Леоніда Лихолапа.

Мої колеги були настільки самовіданними своїй роботі, що ними не можна було не захоплюватись. За розвиток художньої самодіяльності та аматорського мистецтва на Одещині відповідав саме наш відділ, і в кожного методиста був свій напрямок роботи. Окрім мене, там працювали методисти з хорового, драматичного, музичного, хореографічного, образотворчого та прикладного мистецтва, розмовного жанру, фотомистецтву, по роботі з театрами народної творчості, агітаційно-художніми бригадами.

Хочеться творити, особливо, коли молодий, коли хочеш увібрати у себе весь найкращий досвід, дізнатися про секрети клубної роботи, та ще й коли є з ким порадитись, обговорити усі питання, які виникли в процесі роботи. Такою людиною був Володимир Шамша. Він по суті був „правою рукою“ директора, редактором ОБНТ. Але він не механічно виправляв помилки, а завжди замислювався над ідеєю проєкту, його назвою та методикою втілення. Йдучи до його кабінету, я ніяковіла. Він уважно читав наданий матеріал, вказував на ідейні чи логічні помилки (про орфографічні навіть не йшла мова!) та дуже конкретно роз'яснював, що треба виправити. Ми, методисти, пройшли чудову школу Володимира Павловича.

Легендою будинку народної творчості був Іван Кравець, завідувач клубним відділом. Працюючи під його керівництвом, не переставала дивуватись – і звіди вистачає стільки того натхнення й працьовитості! Коли усі працівники збираються по домівках, в нього день був в самому розгарі. А як він любив замкнути нас у вільному кабінеті, „аби краще працювалося“. Одного разу був випадок – закрив нас Іван Максимович... п'ятнадцятьох! Оце був галас! Та незважаючи на усі „дивакуватості“, наш завідувач був людиною, яка віддавала усього себе клубній справі.

Іван Максимович активно залучав до співпраці журналістів, громадських діячів, діячів культури та мистецтва, художників і письменників, акторів і режисерів, професорів одесько-

4

го університету. Поширеною формою роботи тоді були народні університети культури.

Не можу оминати увагою і методиста образотворчого та прикладного мистецтва Василя Краснощока, який працював зі мною у відділі. Мовчазна і дуже скромна людина, проте віддана своїй роботі. Йому не треба було слави, він натхненно працював на ниві художньої самодіяльності, вишукуючи найталановитіших аматорів з найвіддаленіших куточків Одещини. Василь Федосійович наполегливо їздив областю, не оминаючи і Бессарабію, і Придунайський край. У селах не сидів, склавши руки. Його скульптури – пам'ятники видатних людей міст та сіл – до цих пір прикрашають різні куточки одеського краю.

А яку картотеку майстрів зробив Василь Федосійович! Там була уся потрібна інформація – фотографія, короткі відомості про людину, характеристика творів. Нажаль, немає вже Василя Федосійовича, немає і його дружини, яка ретельно зберігала унікальну картотеку свого чоловіка...

Завдяки цій унікальній картотеці я дізналася про таких прекрасних митців як Євген Ревіліотті, брати Куриленки, Ростислав Палецький.

Братів Куриленків було четверо, та я пам'ятаю лише двох – старшого Михайла та молодшого Анатолія. У Михайла були дивовижні пейзажі, Анатолій, окрім роботи над картинами, ще й займався чеканкою по металу.

4

А. Кравченко.
«Шахський палац»,
акварель, 20x30,
1985 р.

5

5

Е.П. Мозер зав. відділом культури Ренійської райдержадміністрації

6

6

Б.Г. Перфильєва, директор Кілійського районного Будинку культури, керівник гуртка «Художнє слово»

Ростислав Палецький – оригінальний майстер декоративного живопису, який мешкав у селі Троїцькому Любашівського району.

І хоча немає вже у живих, ані Палецького, ані Ревіліотті, їхня творчість живе у душах їх унікальних робіт...

Хочу згадати і тих людей, які навіть у сільських та районних будинках культури були джерелом натхнення і невпинної творчої енергії. Адже районні Будинки культури є координаторами роботи клубних закладів на селі. Від них залежить, чи буде створено ту атмосферу, яка сприятиме природному, творчому піднесенню в районі та безпосередньо у кожному селі.

Справжнім дороговказом для працівників клубної справи Кілійського району була Белла Перфильєва, яка майже два десятиріччя очолювала районний Будинок культури. Починала свій шлях з посади методиста районного Будинку культури. Перша в області створила виїзні методичні консультації, започаткувала свята, які район відмічає і сьогодні. Саме під керівництвом Белли Григорівни у районі були створені цікаві клубні осередки за інтересами – „Вишиванка“, „Господарочка“, „Жіночий клуб“, „Фронтвик“, „Молодий хлібороб“ тощо. За свою роботу отримала безліч нагород, серед яких - Почесний працівник культури.

До 2009 року працював директором Березівського районного Будинку культури Микола Кулініч. Його улюбленою формою клубної роботи була агітаційно-художня бригада. Агітбригади називали театром місцевого факту, бо матеріал для своїх виступів вони брали із повсякденного життя. Учасники агітбригад могли належати до різних соціальних, професійних та вікових груп, проте вони прагнули зробити свій внесок у вирішення проблем соціально-економічного будівництва.

Застільником всіх творчих справ в Ізмаїльському районі була Солонухіна Олена Григорівна. Працюючи на посадах методиста, художнього керівника та завідуючого відділом культури Ізмаїльського райвиконкому, вона стала ініціатором проведення в районі естафет культури, фестивалів за жанрами, свят інтернаціональної дружби, свят національних культур, вшанування колгоспних та робітничих династій, вечорів-портретів.

Вперше в країні на базі закладів культури району були експериментально створені одинадцять культурно-спортивних комплексів, які з успіхом працюють і зараз. Були створені 43 колективи художньої самодіяльності, з яких три отримали високе звання «народний»: вокально-інструментальний ансамбль «Синие цветы», ляльковий театр «Солнышко», вокальний ансамбль «Българка».

Солонухіна Олена Григорівна стала ініціатором проведення свят: «Широкая масленица», «Играй гармонь», фести-

валю ромської культури «Габарде иле», конкурсу пісень про Ізмаїл «Пою тебе мой город», колективи художньої самодіяльності Будинку культури неодноразово приймали участь у міжнародних конкурсах народної творчості та аутентичної культури у Болгарії, Румунії та Угорщині.

З 2004 р. працюючи на посаді методиста, стала ініціатором проведення фестивалів-конкурсів театральних колективів «Театральная весна», авторської пісні «Аккорд» та хореографічних колективів «Фiesta».

Особливу увагу правовому вихованню простих трудівників приділяла методист Котовського районного Будинку культури Тамара Імберовська. Її програма – це справжні народні університети правових знань, які включали у себе не тільки лекторії, а й тематичні вечори з демонстрацією відповідних художніх та документальних фільмів, зустрічі з юристами та працівниками правоохоронних органів, на яких сільчани могли запитати у фахівців про те, що турбує.

У мальовничому селі Івашків, що у Кодимському районі, сільським будинком культури завідувала Ніна Студенюк. Ця жінка мала почесне звання орденосця, заслуженого працівника культури СРСР, і їй дуже боліла тема війни. Тому у будинку культури було відкрито кімнату бойової слави, де було зібрано збільшені та відреставровані фотокартки загиблих, а під ними – відомості про людину, яка віддала життя, захищаючи Вітчизну.

Добре відомим на Ізмаїльщині став фольклорний ансамбль „Троїсті музики“, керівником якого був талановитий композитор, співак, автор пісень, директор Будинку культури села Першотравневе Михайло Василюк.

...А які цікаві заходи ми проводили! Наприклад, обласний фестиваль художньої самодіяльності, присвячений 50-й річниці Великої Жовтневої Соціалістичної революції. Він пройшов Дерибасівською, лунаючи українськими піснями та гагаузькими мелодіями, а в танку „болгарського хоро“ та російських хоро-водів одесити почули відлуння душ різних народів.

Не можу не сказати про видання посібника «Про традиції і новаторство в культурній роботі», який вийшов у світ в далекі 60-ті роки та містив у собі матеріали міжбласної науково-практичної конференції працівників культури півдня України. Там, зокрема, і стаття нашого тодішнього директора Ю.В.Рябінкіна, який пише про форми і методи естетичного виховання (огляди, конкурси, фестивалі, свята і декоди мистецтв і т.п.) та розвиток художньої самодіяльності на Одещині.

Один із найяскравіших прикладів – огляд-конкурс, присвячений 150-річчю від Дня народження Т.Г.Шевченка, в якому взяли участь майже п'ять тисяч осіб. Великої популярності набули й виставки робіт самодіяльних художників та майстрів

7

7

М.С. Вільдерман, директор Будинку культури у Білгород-Дністровську

8

8

В. М. Банар, зав.відділом культури Любашівської райдержадміністрації

прикладного мистецтва, що дало можливість більш об'єктивно оцінити та виявити сильні сторони і недоліки у розвитку образотворчого мистецтва кожного району та надати відповідну методичну допомогу самодіяльним митцям.

Активно сприяли розвитку самодіяльного мистецтва районні, міські та обласні театри народної творчості, які об'єднали 80 тисяч учасників художньої самодіяльності та надали їм змоги демонструвати свої виступи на сценах різного рівня – починаючи із сільського клубу та закінчуючи сценічними майданчиками Одеси. Натомість кращі вокалісти, інструменталісти, майстри розмовного жанру та цілі колективи

художньої самодіяльності гуртувалися у так звану народну філармонію.

Великий внесок у справу розвитку творчих індивідуальностей вносять професійні майстри мистецтв м.Одеси. Всі театри і творчі організації міста шефствують над сільською художньою самодіяльністю області. Так, одеський театр музичної комедії оголосив своїм супутником і довів до звання „народного” театральний колектив Саврані. Особливо вдячні савранці були режисеру, заслуженому артисту УРСР, Лауреату державної премії І. Беркуну та диригенту Є. Вінницькому.

Тісно співпрацював Одеський російський драматичний театр ім.Іванова та народний театр Білгород-Дністровського. Викладач Одеської консерваторії, заслужений діяч мистецтв, лауреат Всесоюзного конкурсу Д.Загрецький, завкафедрою Одеської консерваторії В.Шип часто бували на заняттях сільських хорів.

А згодом стала працювати так звана „шефська комісія”, керівником якої була солістка Оперного театру Антоніна Іванова.

Одещина активно брала участь і у Всесоюзних фестивалях художньої самодіяльності та народної творчості. На моїй пам'яті три таких масштабних заходи:

- I Всесоюзний фестиваль художньої самодіяльності, присвячений 50-й річниці утворення СРСР (1972 рік);
- II Всесоюзний фестиваль художньої самодіяльності, присвячений 70-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції (1987 рік);
- III Всесоюзний фестиваль народної творчості (1989 рік) і в його рамках Республіканський інтернаціональний фестиваль народної творчості „Хороводи дружби”.

...А наприкінці 70-х років (1977-1979рр) згідно з постановою Ради міністрів УРСР №239 та на виконання рішення облвиконкому ради народних депутатів №274 Обласний будинок народної творчості реорганізують в обласний науково-

9

Флігель Літературного музею, де розташований Обласний будинок народної творчості (1997–2002 рр.)

методичний центр народної творчості та культурно-просвітницької роботи. До функцій щойноствореного центру додалися організація та участь у наукових експедиціях, впровадження у практику культурно-освітньої роботи наукових рекомендацій, підготовка науково-практичних конференцій, інша наукова діяльність.

Із запровадженням наукового підходу отримали розвиток нові заклади клубного типу – клуби-музеї, клуби-бібліотеки, клуби-кафе, фольклорно-етнографічні центри, центри культури та дозвілля. Почали з'являтися культурно-спортивні комплекси, які об'єднували заклади культури різних типів та спортивні об'єкти. Керували ними координаційні ради, які були підзвітні виконкомам відповідних місцевих рад. Справжньою інновацією стало впровадження у культурно-освітніх закладах нових форм роботи, серед яких – свято чистих криниць, фольклорне подвір'я, українські вечорниці, свято Івана Купала, безліч розважальних і конкурсних програм від „Міс міста (села)” до „Поля чудес”. З'являються клубні вітальні музичного, літературного, художнього напрямків.

БНТ як і раніше, окрім іншої роботи, систематично видавав методичні посібники „Клубна чайка” та „Народна творчість Одещини”. На республіканських нарадах одеська „Клубна чайка” була прикладом взірцевої роботи для інших областей.

Тоді заслужений діяч мистецтв Гліб Миколайович Коносов (1974-1978 рр) передав керування ОБНТ Раїсі Петрівні Петровій (1978-1984 рр).

Хоч і змінилася назва, та працівники Будинку народної творчості не менш старанно виконували свою роботу, з кожним роком лише вдосконалюючи мистецтво клубної справи.

До спогадів повертається Н.Д. Бондарчук:

„Розповідачи про фестивалі, я хотіла би більш детально зупинитись на II Всесоюзному фестивалі, який проходив в Одесі, та розповісти про його учасників.

У концерті, присвяченому відкриттю фестивалю, взяли участь 24 колективи і понад п'ятсот учасників художньої самодіяльності, серед яких – заслужена самодіяльна хорова капела УРСР, лауреат обласної комсомольської премії ім.Багрицького народна агітбригада „Сучасник”, фольклорний ансамбль „Джерела” Палацу культури моряків ім.Горького, лауреат обласної комсомольської премії ім.Багрицького народний ансамбль танцю „Дністер” Білгород-Дністровського МБК ім.Т.Г.Шевченка, народний оркестр баяністів Будинку художньої та технічної творчості, народний ансамбль фольклорної музики „Веселка” Білгород-Дністровського МБК ім.Т.Г.Шевченка.

Вул. Рішельєвська, 9–а, де знаходився Одеський обласний центр української культури (2002–2005 рр.)

10

11

Народний хор «Райдуга»

12

Никируй М.І., викладач педагогічного училища м. Білгород-Дністровського

До невичерпного джерела народних пісень та мелодій прагнуть долучитися продовжувачі народних традицій – талановиті співаки та музиканти, якими стали учасники народного ансамблю фольклорної музики „Веселка”.

Обласний Будинок народної творчості видав буклет „Дністровські музики” (1987 рік), в якому відтворив історію виникнення та аматорське мистецтво ансамблю „Веселка”.

Починалась „Веселка” з ансамблю, заснованого у 1973 році. Три молодих виконавці, закохані у музику свого народу, стали його першими учасниками – Володимир Зайка, Валентин Краснянський, Михайло Никируй. В їхньому ансамблі звучали баян, сопілка і скрипка – найбільш поширене у народі тріо, так звані „троїсті музики”, які лишилися популярними до наших часів.

Аматор і знавець українського фольклору Михайло Никируй організував ансамбль „Троїстих музик”, а потім усе зробив для того, щоб він переріс у великий колектив з вокальною, оркестровою і хореографічною групами.

Оригінальні музичні інструменти, що звучать в ансамблі, зроблені руками одного з організаторів „троїстих музик” Валентина Краснянського, який у 80-ті роки викладав у Білгород-Дністровському педагогічному училищі. І що тільки не „співало” у „золотих” руках Валентина Даниловича! Майстер сопілок та дудок перепробував клен та вербу, бузину та навіть...очерет, змайструвавши кувиди (набір трубочок, припасованих одна до іншої)!

Вже понад тридцять років живе „Веселка”. Майже щорічно ансамбль гастролює всією Україною. І всюди „веселчани” – бажані гості: як для простих трудівників села, так і на телебаченні республіканського рівня. „Веселці” аплодували навіть у...Великобританії!

Традиційними в області стають фестивалі хорового мистецтва під девізом „Лейся звонче песня над Приморским краем” на приз ордену Дружби народів колгоспу ім.Дзержинського Овідіопольського району, агітаційно-художніх бригад на приз пам’яті Героїв Соцпраці В.З.Тура (Татарбунарський район), фольклорних колективів на приз колгоспу „Прогрес” Ізмаїльського району під девізом „Песней народной славим наш край!”, хорів-ланок на приз Героя Соцпраці, голови колгоспу „Маяк” Красноокнянського району М.Д.Шолар під гаслом: „Песней славится труд!” тощо.

Режисером, організатором та постановником цих заходів, які сприяли подальшому зміцненню зв’язку художньої самодіяльності з трудовими колективами, підвищенню ролі самодіяльного мистецтва в ідейно-політичному та моральному вихованні трудящих, був майстер своєї справи, незамінний постановник великих масових видовищ, улюбленець всіх творчих колективів Одещини Анатолій Рожецькін. Людина трагедійної життєвої долі, у минулому – в’язень нацистських концтаборів, переживши страхіття Холокосту, він залишився великим оптимістом, життєлюбом, майстром створювати добрий настрій і веселий відпочинок.

Випускали ми тоді і методичні збірки. Ця робота покладалася на редакційно-видавничий відділ, на базі якого було створено бюро редакційно-видавничих послуг. Ось, наприклад, видана ним збірка масових театралізованих видовищних свят „З Новим роком” розійшлася загальним накладом – 1000 примірників! Географія розповсюдження просто вражала – найвіддаленіші куточки Радянського Союзу: Тюмень, Урал, Сибір, Білорусь, усі міста України...

Ще в нас працював відділ прокату костюмів. Тут костюми не тільки давали у прокат, а ще й шили нові та й давали ладу вже використаним. Тут працювала справжня господиня „святої святих” різноманітного вбрання Лариса Бриль та гример, який майстерно не лише гримував, а й робив зачіски, виготовляв вуси та бороди Леонід Штивельман.

На довгих вішалках було понад три сотні костюмів. Поряд із вбранням знатних дам були костюми веселих клоунів, українських дівчат із молодими чабанами, Петрушок, Мух-цокотух, Зайців, Ляльок, Попелюшок та Чарівниць.

За період із 1974 року до середини 90-х років змінилися п’ять начальників Будинку народної творчості. Серед них був й Ігор Георгійович Драгайцев, який обіймав посаду директора з 1984 до 1991 року. Він запровадив проведення обласних фестивалів самодіяльної народної творчості (агіткультбригад, народних хорів, духових оркестрів тощо) на призи Героїв Соцпраці. Кожен з таких фестивалів проходив на базі району, де мешкав і працював конкретний орденоносець і був добре розвинений той чи інший жанр. В цей же час розпочав своє існування фонд клубної ініціативи.

У жовтні 1992 року, за часів директорства Володимира Федоровича Палієнка, із громіздкої і не всім зрозумілої назви, центру повернули його рідне ім’я – Будинок народної творчості. Проте, він вже за статусом був „державним”.

У 1994 році директором БНТ стає Галина Анатоліївна Загребенюк. З того ж року розпочалась десятилітня подорож організації по різних адресах.

Влітку 2002 року на Обласний Будинок народної творчості очікує ще одна реорганізація. Відповідно до рішення Облради „Про створення Одеського обласного центру української культури”, Одеський обласний будинок народної творчості ліквідували та на його базі створений Одеський обласний центр української культури. ООЦУК залишився головним методичним центром для всіх клубних закладів області та до його функцій додається ще напрямок роботи - впровадження державної української культурної політики.

На сьогодні Одеський обласний центр української культури знаходиться за адресою вул. Польська, 20.

З 2005 року ООЦУК очолює Наталія Савівна Гончарова, яка займає цю посаду і до нині...

13

13

В.І.Хвостіков,
В.Ф. Краснощок,
Н.Д. Бондарчук,
Г.М. Копосов,
1970 рр.

Сьогодні ООЦУК

Чим сьогодні живе Центр, які його здобутки і плани на майбутнє? Про це і про діяльність ООЦУК розповідає Гончарова Наталія Савівна. На займаній посаді – 5 років. В культурі – з 1985 року. Особистість яскрава і багатогранна. Ініціативна, запальна, енергійна й імпульсивна. Вболіває за кожну справу і кожну людину. Постійно у вирі подій, у пошуках нового і цікавого. Генератор нових ідей. Вишукує незвичайні форми і нестандартні рішення. Саме ці риси характеру дають змогу вникати в саму сутність культуротворчих процесів та знаходити правильні позитивні рішення. На сьогоднішній день такі ж творчі підбираються і інші працівники колективу.

Вже при її керівництві ООЦУК отримав друге життя та знайшли своє продовження процеси реформування основних напрямків діяльності:

- удосконалено та переформатовано методичну роботу та систему підвищення кваліфікації клубних працівників. Зараз ця робота включає в себе:
  - засідання Ради директорів і підвищення кваліфікації клубних працівників.

Проводиться двічі на рік з метою вдосконалення клубної роботи, об'єднання в єдину методичну систему клубних закладів, активізації спільної роботи і плідного планування та функціонування закладів.

У рамках ради директорів проходять конференції, „круглі“ столи, дискусії та тематичні наради, клубним закладам надається практична та інформаційно-методична допомога. Школа підвищення кваліфікації складається з лекційних годин, конференцій, показових заходів, аналізу роботи та інформаційно-методичних консультацій.

- регіональні семінари – тренінги для керівників аматорських колективів різних жанрів:

Проводяться з метою створення єдиної бази даних аматорських колективів області, активізації їхньої роботи, а також для допомоги у виборі репертуарного матеріалу, обміну досвідом серед колективів. Це безцінний момент практики, можливість почути і побачити у колег та створити колективний творчий продукт самостійно, щоб на своєму робочому місці втілити його в життя;

- Народна Академія Творчості

Проводиться з метою відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів, залучення широкого кола народних майстрів Одещини до відтворення і популяризації народно-ужиткового мистецтва в Одеській області.

Врамках НАТ проводиться вручення премії ім. Р.Палецького.

- Одним із новаторських підходів до роботи обласної установи стала глибока систематична робота з вивчення, відтворення (реконструкції) традицій і звичаїв, обрядів українців, що проживають на теренах Одещини. Звичаї і традиції, обряди і народні дійства – найдавніші форми духовної культури. В них, немов у барвистому віночку, в одне ціле переплилися дохристиянські і християнські культури українського народу. Для того, щоб вони сприймалися молоддю як добра традиція, необхідно зрозуміти їх суть, їхні глибокі корені, а це значить вивчити. Сьогодні вже можна відзначити, що вдалося реконструювати обрядові дійства зустрічі весни (свято «Весняний шум»), купальські дійства (свято «Ой на Івана на Купала»), зелені свята (цикл радіопередач «Зелене вир'я»). Великою творчою удачею є художньо-мистецький проєкт «Сніп-рай» (відтворення циклу різдвяно-новорічних свят).

- На особливому рахунку в центру є проведення фольклорно-етнографічних експедицій. Так були проведені експедиції:
  - фольклорно-етнографічна «Одещина в панорамі тисячоліть»;
  - історико-краєзнавча «Голодомор на Одещині»;
  - етнографічно-дослідницька «Молдавський Мошуд, український Дідок» та інші.

За результатами роботи експедицій видані методичні посібники. Створений та відкритий музей традиційного народного мистецтва, в якому кожного місяця відкривається нова експозиція.

- Багато справжніх творчих новацій запроваджено в роботі Центру: це і різноманітні фестивалі, і засідання літературних студій «Поетичне гроно», і робота школи молодого письменника. Справжньою знахідкою стало проведення Віча української культури «Чумацький шлях» та мистецького проекту «Золоті ключі».

- Надзвичайно багато заходів проводиться власними силами. Та для урізноманітнення нашого життя запрошуємо і професійні колективи, акторів, співаків і т.п. Постійно намагаємося внести різноманіття в культурницьке життя області, самі шукаємо майданчики під концертні виїзди. Тісні контакти налагоджені із усіма районами області. Вдалою формою, наповненою глибоким змістом став захід «Національна феєрія»

- цикл обмінних концертних програм, приурочених Дню незалежності України.

- З 2010 року започаткований туристично-культурологічний проект під робочою назвою «Шляхами Одещини», що стане допоміжною ланкою у співпраці з істориками, культурологами, громадськими організаціями та державними установами, своєрідним об'єднанням здобутків краєзнавства, історії, та етнографії з метою:

- відтворення та висвітлення справжніх цінностей культурної спадщини Одеської області;
- розвиток зеленого туризму, створення постійно діючих туристичних маршрутів з використанням саме нашого матеріалу;
- підняття екологічних проблем та пошук їх вирішення;
- вивчення життєвого шляху видатних постатей та їх творчої спадщини, які пов'язані з історією Одещини;
- виховання патріотизму та зацікавлення своєю історією

14

Вул. Польська, 20,
де з 2005 р.
знаходиться Одеський
обласний центр
української культури

одеської молоді, розвитку творчих здібностей (залучення до молодіжних туристичних формувань, організація тематичних фестивалів, молодіжних таборів тощо).

На сьогодні створено маршрути: «Ліся Українка: Одеса – Білгород–Дністровський – Шабо», «Перлини Ананьївщини», «Перлини південного Поділля» (Кодимщина).

Вся ця багатопланова і багатогранна робота стала можливою завдяки тісній співпраці з громадськими організаціями, благодійними фондами, творчими спілками, учбовими та іншими закладами, серед яких: Інтелектуальний форум (м. Одеса), «Спілка підприємців малого та середнього бізнесу в Одеській області «Підприємці Одещини» (м. Одеса), Одеське обласне об'єднання «Просвіта» (м. Одеса), «Фонд Івана та Юрія Лип» (м. Одеса), «Чорноморське Гайдамацьке З'єднання» (м. Одеса), «Товариство «Приятелі дітей» (м. Київ), Асоціація письменників України (м. Київ), Обласна організація Національної спілки письменників України (м. Одеса), відділення Національної спілки театральних діячів України, музей ім. І. Гончара (м. Київ), Одеське художньо-театральне училище, Одеське художнє училище ім. М. Б. Грекова, Одеський національний університет внутрішніх військ, Одеський національний університет ім. І. І. Мечнікова, Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського, Одеський педагогічний коледж та інші.

Свій внесок в розбудову культури вносять і меценати: Олександр Олександрович Козаченко та Валентин Олександрович Волошин.

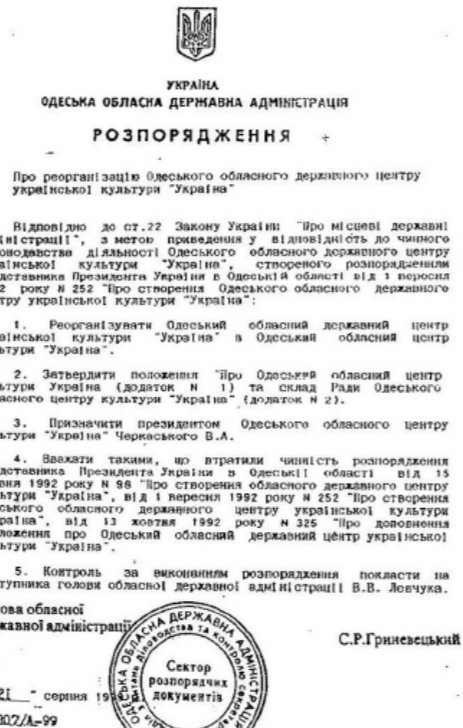
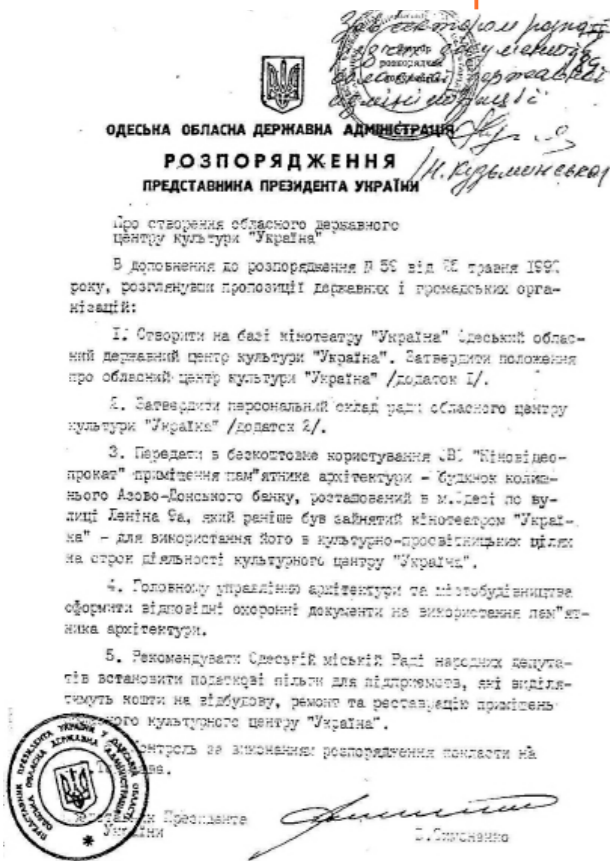
Завдяки цій співпраці цілий ряд проектів центру вийшли за рамки Одеського регіону. Поширюється зв'язок з культурними осередками інших міст: Києва, Косова, Івано-Франківська, Чернігова, Дніпропетровська, Львова, Донецька, Вінниці, Луганська.

Поєднання методичного центру і центру української культури є досить вдалим з точки зору застосування напрацьованих культурно-мистецьких проектів, що робить більш ефективним сприйняття того чи іншого методичного матеріалу.

На сьогодні багато зроблено та існує ряд планів та проектів, над втіленням яких в життя трудиться творчий колектив ООЦУК.

Архівні документи

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН Жонглери

На вулиці Жуковського під № 47-7 тої будівлі, з якою сім кімнат і один електрик зал належать обласному Будинку народної творчості. В одній прозорій стіні тут приходить світло на привітні іграшки, і від імени Будинку Червоної ірмі парю кроме коштування йому високою ціною кімнатам від художньо-культурної майстерні. Директор Будинку тов. Гуєв, людина з великим характером і великим серцем, не востань перешкоди проханням і — сіді ознаки омерти — не тільки виконав, а й порекомендував будівлю Будинку: «попустився йому кімнати 2-го поверху. В них Бурків і оселиться».

Навсильні, ажицію, легше, ніж жести таких захоців. Пальців—пальцем, і сонце — зі з місяця.

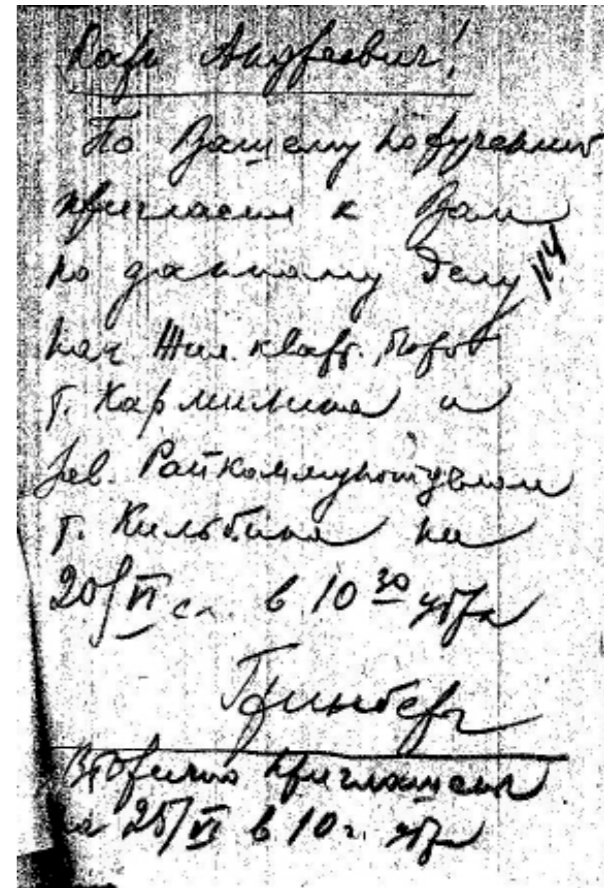
Заступник голови районного тов. Тюртубоков, байдуже зрешти з мотривою про справу товч інше палітра. Він пропонує початковою реалізацію тільки товч. Купачевській, щоб годі поспіш... «підбрав усі матеріали, звязані зі значення миттєвої площі», і підняв йому в підписі... «2 січня 1946 року, до 13 години».

І «після писати губернія». Писати усі: тов. Барков, Кузнецов, Тюртубоков. Писати вони нач. районуправління, Купачевській, а тоді собі й у вус не дие Завіска велено, якбибудь місяць тому Будинку народної творчості, зазначив і його з усіх пташок, гурток, хором, оркестром, звітами і бухгалтерією, в одну денькіну кімнату.

Так вони жила, поки новий директор тов. Денісов, людина рішуча і енергічна, вернувся до відродження і встановив з собою допоміжну йому зміцнити владно зайняту площу.

Заручившись питаном з протокою записки місцеві Рапи депутати трудящі 4 травня 1944 р., з якому надруковано вказувало, що «7 кімнат і великий зал нагороджені за обласним Будинку народної творчості». Денісов запропонував попросити гостей і несподівано відповів на це останні демократично такі писали - літній ремонт.

У січні 1946 року тов. Денісов ішов до виконавчого органу депутатів районів. Знову написали голові району: «Містером товч Баркову і голові району Славута».

ПРИВІТ

Исполком Сталинского Райсовета депутатов трудящихся.

Гор. Одесса. № 2837. От 6 мая 1946 г.

О передаче помещений, занятых под квартиру, Дому Народного Творчества.

Председатель Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся

1. Решением Одесского Горисполкома от 4-го мая 1944 г. Дом Народного Творчества...

2. Для расширения деятельности Дома Народного Творчества дирекция ДНТ...

3. На основании заключенных договоров с ИТУ Сталинского района...

4. Дом Народного Творчества в течение времени функционирования...

По решению Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся...

Примому назначению на место 1-го мая с.г.

Исполком Сталинского Райсовета депутатов трудящихся

1. Коммуна, занятая под квартиру Гр. Гр. Воддарено и Иосифа Воддарено...

2. Объявить Дом Народного Творчества арендатором равноценные квартиры...

3. Предложить ИТУ возместить помещению ДНТ возмещаемый ремонт...

Председатель Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся

Секретарь Исполкома Райсовета

Вера О. Воддарено

ДЕПУТАТУ ВЕРХНЕГО СОВЕТА СССР

Тов. Николаев

Вчера 28.05.1946 г. на заседании Сталинского Исполкома рассмотрели вопрос об отобрании участка - застройщиков в районе Дома Народного Творчества...

Ввиду того, что во время заседания, при попытке нашей огласить заявление с целью выяснения ясности в рассмотрении вопроса...

Имя доводу чувствовалось не было убедительными для тов. КУЗНЕЦОВА...

Тов. МИЛЬБЕН между прочим сообщил: что тов. ДЕНИСОВ добился восстановления организации...

Не знаем, какое ожидает нас решение, но по той атмосфере в которой проходило рассмотрение вопроса...

сильной задитой и покровительством честной организации, дилемма на ход событий разграничился после того...

Мы застройщики являлись отходящими лицами; с нами застройщиками не считаются; Претензии, вытекающие из изложенных нами денежных средств...

Политика партии и Правительства в отношении застройщиков дискредитируется;

Вероятные действия Дома Народного творчества в лице его директора тов. ДЕНИСОВА, уязвимы;

И мы, оставшись безработными, не гарантированы от того, что с нами будет учтена расприча еще более жестоко, чем учтена во тов. ДЕНИСОВ.

Возвратившись к изложенным обстоятельствам мы вынуждены вновь обратиться к Вам, как к нашему Депутату Верховного Совета СССР...

Прилагаем копию заявления на имя Заседания Сталинского Райсовета отстоявшего 28 мая 1946 г.

ЗАСТРОЙЩИКИ: ВОДДАРЕНКО И.Г., ИМЬСКИЙ М.Л.

Проживающие в г. Одессе по Ул. Жуковского д. № 47.

28 мая 1946 г.

ЗАСЕДАНИЕ СТАЛИНСКОГО ИСПОЛКОМА 28 МАЯ 1946 ГОДА.

От застройщиков ИГ СТИБИ М.Л. и ВОДДАРЕНКО И.Г., проживающих по ул. Жуковского д. № 47.

Известно ли Вам, что восстановленные нами помещения, переданные нам для это цели Сталинским Райкомуправлением...

Известно ли Вам, что во время хозяйничанья Дома Народного творчества на протяжении полутора лет, - помещению это было настолько опустошено и разрушено...

Известно ли Вам, что Дом Народного творчества, когда на нем нашла отечественность за разрушительную деятельность в за коммунальные здания 106 помещений...

Известно ли Вам, что на стенах нам трех комнат, ливневых крыши, окон, печей, дверей, с обоями и провалами потолка и стенах...

предоставили за то, что проан эдут ремонт помещения Дома Народного Творчества...

Известно ли Вам, что с нами не переживают, подобно тов. ДЕНИСОВУ, и тов. ИМЬСКОМУ, который пользуется своим положением...

Известно ли Вам, что директор Дома Народного Творчества во время расприча с июля 31-го декабря 1946 г. кричал, что про. селитва Райисполкома тов. ДЕНИСОВ...

Справедливо, по мнению практик такого отношения к нам - ввиду того, что мы не имеем возможности возместить затраты на восстановление работ...

Итак, подводя итог, мы бы даем коммунистам ДЕНИСОВУ и ИМЬСКОМУ в качестве этой политике, а не в оппозиции.

Итак, что такое восстановление не может по пути т.т. ДЕНИСОВ и ИМЬСКО, в полит. по пути, которой диктует Партия и Правительство...

зано в материалі стени ця обсягом проема в триванні дві години, отримав три нових оброблених і кудрявих листів...

Известно ли Вам, что это произошло на глазах в Доме Народного Творчества, в администрации Райкомуправления...

Известно ли Вам, что во это назва "процесс" учено в нами не распространялось, ввиду того, что 31-го декабря 1946 г. расприча, которая стоила нам в материальных потерях...

Известно ли Вам, что кроме расприча 31 декабря 1946 г. такая же расприча была и 3-го января с.г. и 10 декабря 1946 г....

Исполком Сталинского Райсовета депутатов трудящихся

О выполнении работы Исполкома Райсовета депутатов трудящихся от 4-го мая 1946 года / в порядке Дому Народного Творчества...

Исполком Райсовета депутатов трудящихся отмечает, что решение Исполкома Райсовета от 4-го мая 1946 года...

Защита Общественной Культурно-просветительской Комиссии...

Защита Райсовета от 4-го мая заключила договор о передаче Дома Народного Творчества...

В целях обеспечения нормальной работы Дома Народного Творчества, - Исполком Райсовета депутатов трудящихся...

1. Решение Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся от 28-го мая 1946 года...

2. Объявить Председателю Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся тов. ДЕНИСОВУ...

3. Предложить директору Дома Народного Творчества тов. ДЕНИСОВУ...

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ИСПОЛКОМА СТАЛИНСКОГО РАЙСОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Секретарь Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся

РЕШЕНИЕ

Горсовету

Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся.

Гор. Одесса. № 3185 От 23-го июля 1946г.

«О возврате помещений Дому Народного Творчества».

Во исполнение своего решения от 6.6.46г. № 2837, приняв решение Исполкома Райсовета в следующей редакции:

Рассмотрев материал, представленный Зав. Председателя Исполкома тов. Валиковым, Исполком Сталинского Райсовета депутатов трудящихся постановил, что решением Одесского Городского Исполнительного Комитета от 4-го мая 1944г. Дому Народного Творчества было передано помещение по ул. Фуконского № 47, угол Преображенской, второй этаж, состоящее из 7 комнат и обывального зала.

Для развертывания деятельности Дома Народного Творчества дирекция Дома Народного Творчества обязана была в указанном помещении произвести капитальный ремонт, однако в течение 1944 и 1945гг. ремонт Дома Народного Творчества произведен не был, здание продолжало разрушаться.

По ходатайству Одесского Военно-строительного управления (письмо от 1.7.46г. № 023) о предоставлении части комнат указанного дома под восстановление работающему у них скульптору капиталу Бурдлеву, введущий отделом культпросветработы Исполкома Облсовета тов. Овчинников запиской на имя бывшего председателя Исполкома Одесского Горсовета тов. Давиденко от 13.7.45г. писал: "Считаю возможным предоставить 3 комнаты Военно-Строительному Управлению в здании, занимаемом Домом Народного Творчества на углу Преображенской и Фуконской, имея ввиду уход из этого здания дома народного творчества".

9.9.45г. письмом за № 044 Городской отдел Коммунального хозяйства, препроводив переписку Исполкому Сталинского Райсовета, в соответствии с резолюцией Зав. отделом культпросветработы, предложил данный материал рассмотреть на Исполкоме Райсовета и "если вопрос будет решен положительно, обязать ОДВСУ произвести ремонт согласно технического заключения от 1.9.45г."

На основе вышеназванного, Райкилуправление, в лице бывшего своего Начальника тов. Кириченко, 2.11.45г. заключило договор на восстановление под квартиры части разрушенного здания, выходящего фасадом на улицу Фуконского, с художником Одесского Артучилища Бондаренко Н.Г. - 3 комнаты общей площадью 62,77 кв. м. и работником ДОПУРС"а Одесской жел. дороги МАЙСТЕЛЬ М.Л. - 4 комнаты общей площадью 93 кв. м.

- 2 -

На основании заключенных договоров с РАУ гр. гр. Бондаренко и Майстель произвели капитально-восстановительный ремонт указанных квартир, где в данное время и проживают.

Дом Народного Творчества в данное время функционирует. Работа протекает в двух отремонтированных им комнатах. Штат работников 21 человек. Для развертывания плодотворной деятельности, указанных помещений недостаточно. Директор Дома Народного Творчества тов. Денисов просит Исполком освободить помещения, занятые под квартиры для организации ИЗО-студии, балетной студии и методкабинетов.

В соответствии с решением Майского Пленума Одесского Областного Комитета партии, все помещения, передаваемые культпросветучреждениям, должны быть освобождены для использования по прямому назначению не позже 1-го июля г.г.

Исходя из вышеназванного, Исполком Сталинского Райсовета депутатов трудящихся РЕШИЛ:

1. В связи с тем, что командование Окружного Военно-Строительного Управления своим письмом от 17.7.45г. за № 023 прислало часть помещения восстановить под жилье своему скульптору гр-ву Бурдлеву, а фактически здание передаво под восстановление лицам (гр. Майстель - работник ДОПУРС"а Одесской жел. дороги), даже не работавшим в ОДВСУ, т.е. письмо ОДВСУ было использовано частными лицами.

Исходя из этого, обязать Начальника Райкилуправления расторгнуть договор с гр. гр. Бондаренко и Майстель.

2. Помещения, занятые под квартиры гр. гр. Бондаренко и Майстель, вернуть Дому Народного Творчества, освободив их от жильцов.

3. На основе данного согласия тов. Денисовым, обязать его отремонтировать за счет дома народного творчества в другом месте квартиры жильцам, выселенным из дома № 47 по ул. Фуконского, гр. гр. Бондаренко и Майстель, или же оплатить им сметную стоимость расходов по произведенному ремонту кв. № 16 и 18 по ул. Фуконского № 47.

4. Предложить РАУ немедленно подыскать помещение под ремонт и передать его на основании договора под восстановление для вышеуказанных жильцов.

5. Просить Исполком Одесского Городского Совета депутатов трудящихся утвердить настоящее решение.

Председатель Исполкома Сталинского Райсовета депутатов трудящихся *Григорьев* (ГРИГОРЬЕВ)

Секретарь Исполкома Райсовета *Резенюк* (РЕЗЕНЮК)

Структура Одеського обласного центру української культури

ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Науково–
методичний відділ

Відділ народної творчості,
фольклору та етнографії

Відділ декоративно–
прикладного мистецтва

Господарчий відділ

Інформаційно–
видавничий сектор

Культурно –
дозвіллевий сектор

Музей традиційного
народного мистецтва

Бухгалтерія

Віче української культури "Чумацький шлях"

Віче української культури – культурологічно - мистецький проект, започаткований у 2007 році, основною метою якого є виявлення, висвітлення та популяризація кращих зразків української матеріальної та духовної культури сучасності, а також особливостей національного менталітету, психології, традицій, мистецтва, міжетнічних відносин в Одеському регіоні.

Формат Віча передбачає тиждень творчих зустрічей, конференцій, презентацій, театральних вистав та концертів, ярмарок та маршрутів зеленого туризму, в ході

яких Одеський регіон постає як прадавня земля, що славиться творчими доробками, нагбаннями, здобутками української національної спільноти.

Символом Віче української культури взято символ «Сорокопуть» – знак одеської області. В самій назві слова "Сорокопуть" закладено змістовне поняття символу: сорок шляхів, які перетинаються в даному краї, котрі в давнину на Одещині були торгівельними шляхами в різні кінці світу.

Назва „Чумацький шлях” уособлює ідею єднання українських земель через торгові відносини. Так, як в минулому на Одещині сходились торгові шляхи, так в сучасній Одесі сходяться кращі представники культурної еліти з усієї України.

Так, на одній площі зішлись народні майстри з яскравою палітрою своїх виробів, поети і письменники, театralи і вокальні гурти, хореографічні колективи - все це фольклорно

– етнографічний майдан, що дає змогу насолодитися барвінковою палітрою культури не тільки півдня України, а й познайомитися з витоками та особливостями її розвитку в різних куточків нашої Батьківщини. Логічне продовження мають ці заходи у «Інтелектуальному вернісажі» - серії телепрограм на різних ТРК м. Одеси присвячених проблемам відродження української культури, за участю представників провідних вищих навчальних закладів. В рамках Віча своє втілення знайшли:

15

16

15
Милує очі петриківський розпис (сmt. Петриківка Дніпропетровської області)

16
Заслужений майстер народної творчості України Оксана Білоус (м. Київ)

літературна студія «Сходи» за участю поетів та письменників Одещини В. Рутківського, В. Гараніна та інших членів Національної Спілки письменників України та Національної Спілки театральних діячів; театральні вистави театрів «У кошику»(м. Львів) та театру моно-вистав (м. Київ). На суд глядачів винесені моно-вистава за творами Т. Шевченка «Сон» та композиція до 100-річчя О. Ольжича у виконанні Народної артистки України Р. Недашківської та К. Криворучко. В програмі заходів найяскравішою сторінкою стали святкування Дня незалежності України та презентація екологічних маршрутів зеленого туризму з виїздом на Хаджибейський та Куяльницький лимани усіх учасників Віча української культури.

Запальний вир Віча вщуає, гості розїжджаються, але саме головне – невмирущий дар українців - наснага до творчості продовжує жити в серцях учасників.

17

18

17

Член Спілки народних майстрів України Н. М. Рибак (сmt. Петриківка Дніпропетровської області)

18

Ансамбль танцю «Канарейка» (м. Іллічівськ Одеської області)

19

Показ діючих ремесел майстрів народного та декоративно-прикладного мистецтва з різних регіонів України

20

Учасники Віча української культури «Чумацький шлях»

19

20

Фольклорно-етнографічне свято «Чорноморський ярмарок»

1 – 2 квітня **2008** року за підтримки «Інтелектуального форуму» та громадської організації «Спілка підприємців Одещини» відбулось фольклорно - етнографічне свято «Чорноморський ярмарок», приурочене 199-річчю від дня народження М.В.Гоголя та 160-річчю його перебування в Одесі.

На вулиці Гоголя, де колись зупинявся і жив Микола Васильович, розгорнулися гії «Чорноморського ярмарку». У програмі свята були: виставка - ярмарок, на якій пройшов показ діючих ремесел за участю майстрів народного та декоративно - прикладного мистецтва з дев'яти регіонів України та Одещини. Це й різьбяри, і гончарі, і вишивальниці. Тут були вироби із соломки, бісероплетіння, картини і художні вироби, якими не просто можна було помилуватися, але й придбати за помірну ціну. Поряд проходили: конкурс малюнків, шаржів, карикатур «Гоголь очима творчої молоді», конкурс масок персонажів з творів Гоголя «Від Солохи до Коробочки», конкурс зачісок «А-ля Гоголь»(історичних, фентезі та декоративного візажу), виставка народних, цивільних, чиновницьких, міських костюмів персонажів з тво-

21

22

21

Виставка костюмів персонажів з творів М.В. Гоголя

22

Атмосферу Гоголівських часів допомогли відтворити студенти Одеського художньо-театрального училища (директор – Мюльберг Сергій Каліович)

рів М.В.Гоголя та інших костюмів кінця XVIII – початку XIX століття. Допомогали відтворювати атмосферу гоголівських часів студенти Одеського художньо-театрального училища та перукарі – стилісти салону «Шаггі». Неповторної атмосфери ярмарку надали виступи художніх аматорських колективів та солістів: фольклорно – театрального колективу «Калина» Ширяївського району (керівник Алла Кирилук), фольклорного гурту «Веселі сусіди» Фрунзівського району (керівник Олексій Осійчук), вокального ансамблю «Свято» із с. Майори Біляївського району (керівник Володимир Парандюк). В рамках «Чорноморського ярмарку» відбувся театралізований концерт за участю творчих колективів ОО «Просвіта» та Чорноморського козацького війська (пісні, танці, козацькі забави, силові, показові виступи).

...За якусь мить старовинний куточок Одеси закружляв у вирі ярмарку. Тут чути і народних музик, і дзвінких пісень, і українських приповідок. Тут можна зустрітись із самим Гоголем (цікаво відтворив образ класика студент Одеського ХТУ Олексій Сатановський) та героями його творів – Солохою, Дяком, Оксаною, яка чекає на свого коханого Вакулу.

„Чорноморський ярмарок“ став своєрідним містком духовного єднання із Гоголівським «Сорочинським ярмарком».

24

Ансамбль народної фольклорної пісні «Свято» (с. Майори Біляївського р-ну), керівник В. В. Парандюк

25

Фольклорний колектив «Калина» Ширяївського р-ну, керівник – зав.відділом культури А. Ф. Кирилук

23

Виставка-ярмарок народних майстрів з різних регіонів України

20

24

25

Культурно–мистецький проект „Золоті ключі”

26

27

26

Прес–конференція «Соціальна престижність української мови» (С.Е. Шеренгова, Т.С. Мейзерська, Н.В. Зборовська, Т.О. Федюк, Н.С. Гончарова, Г.М. Сагач)

27

«Круглий стіл» «Одеса ХХІ ст.: український духовний простір»

28

Обласний конкурс літературно–музичних композицій, моновистав і читців „Співець українського слова” виступ театру „Балаганчик” музичної школи № 13 (м. Одеса)

Одеським обласним центром української культури у 2007 році було започатковано проект «Золоті ключі», покликаний реалізувати цілу низку щорічних заходів щодо розвитку української словесності з відповідним підбиттям підсумків до 9 листопада – Дня української писемності та мови. Цей проект здобуває оригінальне втілення у визначенні та презентації різних форм духовно - словесної діяльності: поезії і пісні, фольклорного і театрального дійства, теле– і радіожурналістики, кращих надбань української гуманітарної науки.

У 2007 році в рамках проекту пройшли:

- Наукова конференція „Початки українського письменства: Нестор–літописець”;
- Конкурс творчій ідей, присвячений вшануванню пам’яті видатних українських державних, культурних діячів і письменників, на честь яких названо вулиці, державні установи та організації у м. Одесі та області;

- Конкурс “Молодь за українську мову: роздуми та пропозиції” (соціологічно–культурне дослідження);

- Теле-, радіопередачі (на телеканалах ГРАД, ГЛАС, АРТ, обласному державному телебаченні та в ефірі обласного радіо) з літератором, філософом, музикантом, автором системи самовиховання „Автодигакти”, людиною, яка вивчила 100 мов, 41 володіє вільно і виробила алгоритм вивчення мови, що доводить, як при бажанні можна легко вивчити будь-яку мову, - Валерієм Олександровичем Курінським і музикантом, викладачем, кінезіологом, автором методу корекції розвитку людини за допомогою вібро-резонансного впливу на системи людського організму Віктором Микитовичем Янчишиним;

- Благодійні культурно-просвітницькі акції

У 2008 році у рамках проекту здійснювалися:

- мас – медійне соціологічне дослідження «Українська мова в устах одеситів»,
- конкурс на кращу теле–радіо програму українською мовою,
- великий інтерес викликали також презентація 5–томного видання праць з української риторики професора Київського національного університету ім. Т.Шевченка Галини Сагач, зустрічі з доктором філологічних наук, старшим науковим співробітником Інституту літератури НАН України Нілою Зборовською, відомою письменницею, членом

НСПУ Євгенією Кононенко, нашим земляком – Лауреатом Шевченківської премії, поетом Тарасом Федюком;

- увійшов до «Золотих ключів» і туристично–культурологічний проект «Шляхами Одещини», який презентує різноманітні маршрути зеленого туризму крізь призму мистецтва. Дуже цікавий проект, з огляду на те, що літературна сторінка життя і творчості визначних постатей, які мешкали або відвідували наш край, часто опиняється поза увагою екскурсоводів. Цей проект, за сподіваннями його організаторів, зацікавить молодь не лише з України, а й з ближнього зарубіжжя;
- конкурс літературно–музичних композицій, моновистав та читців „Співець українського слова”, присвячений 200–річчю від Дня народження Т. Г. Шевченка, який започатковується з нагоди цього ювілею. Метою конкурсу є відновлення забутих жанрів акторської майстерності та сприяння розвитку молодих талантів Одеси й області. Загалом до участі у реалізації проекту долучаються кращі науковці, діячі культури і мистецтва, телебачення і радіомовлення, видавництва, письменники, духовенство, громадські організації, аматорські художні колективи не лише з Одещини, а й з інших міст України.

З такою символічною назвою – „Золоті ключі” проект набирає обертів, ключі пробивають замулені джерела нашої духовності, відмикають глибинні пласти того найдорожчого, що ніколи не буває втраченим, набувають світлого, „огнистого виду”, яким, в уяві безсмертного Івана Франка, мала би нарешті засяяти „у народів вольних колі” і наша українська культура.

29

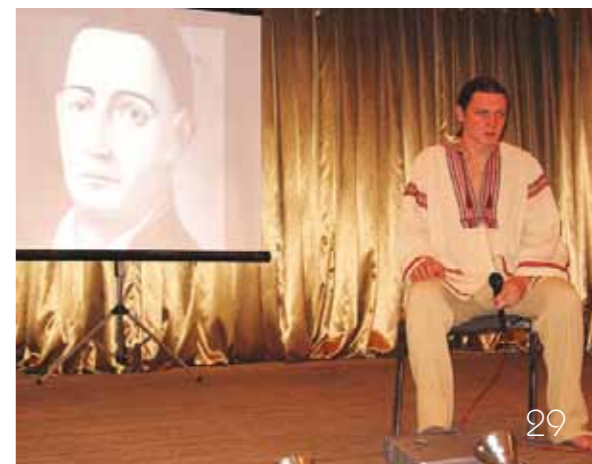
Вечір–портрет до 287–річчя від Дня народження Григорія Сковороди «ПІЛІГРИМ ВІКІВ», у ролі Г. Сковороди – Олександр КОРОБЕЙНИКОВ

30

Вистава «Дума про братів Неазовських, молодіжна трупа Львівського державного академічного театру ім.Л. Курбаса

28

29

30

Художньо-мистецький проект „СНІП-РАЙ”

СНІП-РАЙ – ОБОВ’ЯЗКОВИЙ СИМВОЛ РІЗДВЯНИХ СВАТ ТА КУЛЬТУ РОДУ ПРЕДКІВ. ЙОГО ВИГОТОВЛЯЛИ З ОБЖИНКОВОГО СНОПА ТА СТАВИЛИ НА ПОЧЕСНЕ МІСЦЕ (ПОКУТЬ), БІЛЯ ЯКОГО ПОВИННА БУТИ КУТЯ ТА УЗВАР. ВВАЖАЄТЬСЯ, ЩО СНІП-РАЙ (ДІДУХ) ОБЕРІГАЄ РОДИНУ ВІД ЗЛИХ ДУХІВ.

Проект започатковано в 2007 році. Формат – відтворення всіх народних обрядових дійств зимового циклу, які святкуються за різних літочислень, різними національностями та етносами: свято Зорі (4 грудня), свято Велеса (6 грудня), вечорниці на Катерини та Андрія (7, 13 грудня), День святого Миколая (19 грудня), свято народження Нового Сонця – Коляди (24-25 грудня), свято Мошула (24-25 грудня, с. Орлівка, Ренійський р-н), Новий рік (31 грудня-1 січня), Святвечір (6 січня), Християнське Різдво (7 січня); Свято Меланки та Василя (14 січня); Свято українського Дідка (14 січня, с. Осички, Савранський р-н); Водохреще (19 січня) (перелік свят щорічно може змінюватись).

Заходи, які проводяться в рамках даного проекту, мають на меті вивчення та відтворення культурницького змісту народних та релігійних свят, визначення їх особливостей та залучення до святкування широкого загалу.

31

Благодійний концерт в рамках художньо-мистецького проекту «СНІП-РАЙ»

В рамках проведення циклу свят проходять концерти класичної, духовної та органної музики, які органічно об’єднують всі заходи проекту „СНІП-РАЙ”.

Обов’язковою складовою даного проекту є благодійні акції. Їх учасниками стають діти-сироти та діти з особливими потребами. Для них готуються свята за участю самих же дітей та вручаються благодійні подарунки.

Так, у 2007 році стартували акція «Миколай збирає друзів» та акція «Діти - дітям». Творчі колективи ООЦУК провели ряд концертів в школах-інтернатах, притулках та будинку дитини м. Одеси.

Дуже цікавими та змістовними для дітей та їх батьків є заняття в творчій майстерні «Павук», яка працює під керівництвом Заслуженого майстра народної творчості Зої Пасічної. Тут діти та дорослі вчаться виготовляти новорічні іграшки, різноманітні прикраси дому та його обереги, які використовуються під час відзначення зимових свят. Адже зима – це час див і чародійств, містики, різноманітних чаклунств та ворожінь. Час, коли небеса прихиляються до землі, щоб очистити людей від усієї негативної енергетики та відкрити чисте джерело оновленого життя. Усе живе готове до цього оновлення і природа кличе приєднатися до неї.

32

33

32

Творча майстерня «Павук» (виготовлення різдвяних прикрас). Керівник – заслужений майстер народної творчості Зоя ПАСІЧНА

33

У виставці Різдвяних прикрас беруть участь учні гімназії №2 ЗОШ №39, учні школи-інтернату для слаборозвинених дітей

34

34

Обрядове свято Коляда (народження зимового сонця)

Фестиваль–конкурс „Народний костюм: минуле і сучасність”

35

36

35

Театралізоване свято в рамках обласної естафети традицій «Одещина в панорамі тисячоліть». 2006 р. Костюми Одеського художньо-театрального училища

36

Театралізоване свято в рамках обласної естафети традицій «Одещина в панорамі тисячоліть». 2006 р. Стилізовані сучасні українські костюми фірми «Ольга-стиль» (директор О.І. Мудренко)

З усіх стародавніх досягнень народного генія і витворів роботящих людських рук дивом дивним залишається й до сьогодні народне вбрання. Знаменита українська вишита сорочка, жіноча й чоловіча, кожна неповторна, адже узорів, як і технік вишивання – безліч, має магнетичну силу краси. При пильнішому розгляданні відкривається забута давність, бо майже фізично відчуваєш її недосяжність. Колись зроблена кимось для себе ужиткова річ раптом стає історичною пам'яткою і витвором високого мистецтва, єднає недосягну минувшину з сьогоденням.

Обласний фестиваль–конкурс «Народний костюм: минуле і сучасність» був започаткований Одеським обласним центром української культури за підтримки Інтелектуального форуму у липні 2006 року в ході обласної естафети традицій «Одещина в панорамі тисячоліть».

Мета конкурсу – збереження та розвиток багатонаціональних культурних традицій Одещини, популяризація народного костюму, залучення широких верств населення до аматорської творчості. Конкурс проводиться в рамках засідання Народної

Академії Творчості в наступних номінаціях:

- «З бабусиної скрині» - подання традиційного народного костюму, що зберігся до наших днів (із зібрань приватних колекцій, експонати центрів національних культур, краєзнавчих музеїв тощо);
- «Реконструкція народного костюму»;
- «Національний колорит у сучасному одязі»;
- «Дитячий традиційний народний костюм».

В підготовці до конкурсу була проведена величезна пошукова, наукова, описова робота по виявленню справжніх пам'яток народно–ужиткового мистецтва, зразків народного одягу. В ході конкурсу представлені комплекти народного вбрання: українського з різних історико–етно-

графічних областей, болгарського, молдавського, гагаузького, російського, а також великий обсяг сорочок етносів, які населяють територію Одещини, а також експонати народного вбрання з приватних колекцій, зібрання Одеського історико–краєзнавчого музею, сучасних костюмів з елементами народного крою та оздоблення модельєрів Одеси та Ізмаїлу. Адже народний костюм – це символ краси і чистоти, майстерності, естетичного смаку і ошатності.

Наряду з дослідницькою роботою завданням конкурсу – є популяризація народних витоків в умовах сучасності, саме тому його формат передбачає проведення показів, майстер – класів з виготовлення одягу з використанням народних елементів, театралізовані постановки, «круглі» столи з обговорення проблем розвитку народного мистецтва на Одещині. Так, у 2008 році для проведення майстер – класів були запрошені майстри зі Львова, Вінниці, Косова та одесити. За підсумками проведення фестивалю – конкурсу «Народний костюм: минуле і сучасність» вийшли три буклети. У 2010 році справжньою прикрасою фестивалю стала колекція національного вбрання з фонду Волинського краєзнавчого музею.

Сьогодні світ втомився від високих технологій і хайтеківського холоду і прагне всього справжнього і народного. Конкурс «Народний костюм: минуле і сучасність» став першою сходинкою до пізнання власних тисячолітніх традицій.

38

Обласна виставка «Львів–Вінниця–Косів–Одеса». 2008 р. Комплекти весільного вбрання. Дипломні роботи студентів Державного коледжу декоративного і ужиткового мистецтва ім. І. Труша (м. Львів)

39

III обласний фестиваль–конкурс "Народний костюм: минуле і сучасність". 2010 р. Завідуюча етнографічним відділом та старший науковий співробітник відділу етнографії Волинського краєзнавчого музею ГАТАЛЬСЬКА НАТАЛІЯ та МІРОШНИЧЕНКО-ГУСАК ЛЮДМИЛА

37

37

Театралізоване свято в рамках обласної естафети традицій «Одещина в панорамі тисячоліть». 2006 р. Виступ ансамблю танцю «Канарейка» (м. Іллічівськ Одеської обл.)

38

39

I-й Обласний фестиваль аматорського театрального мистецтва «Театральна весна-2010»

40

Раїса НЕДАШКІВСЬКА, Народна артистка України, заступник голови спілки театральних діячів України, кавалер ордена княгині Ольги, лауреат Міжнародних конкурсів

40

З квітня 2010 року стартував I обласний фестиваль аматорського театрального мистецтва «Театральна весна-2010» (до цього ініціатором його проведення виступав Ізмаїльський міський Будинок культури ім. Т.Г. Шевченка).

Проведення цього фестивалю має за мету: розвиток та популяризацію аматорського театрального мистецтва в області; сприяння зросту творчого рівня театральних колективів; знайомство театральних колективів з творчістю своїх колег; обмін естетичними ідеями та режисерсько-педагогічними методами серед керівників театральних колективів; виявлення та підтримка новостворених аматорських театрів. Цьогогоріч у конкурсній програмі фестивалю взяли участь 14 кращих театральних колективів Одещини. Конкурс оцінювало поважне журі - еліта театального життя з Києва та Львова під головуванням народної артистки України Раїси Недашківської.

Членами журі були не менш знані люди, які, окрім засідань й оцінювання колективів, проводили майстер-класи згідно своєї спеціалізації. Провідна акторка театру «У кошику», актриса Львівського національного центру театального мистецтва ім. Л. Курбаса, заслужена артистка України Лідія Данильчук провела заняття з акторської майстерності для режисерів самодіяльних театрів та їх колективів. Режисер Одеського театального ліцею, член Національної спілки театральних діячів України Анатолій Падука вчив методики викладання акторської майстерності. Лауреат міжнародних конкурсів, клоун-мім Олег Ємцев учив дітей і дорослих пластиці й основам пантоміми. Викладач Одеського художньо-театального училища Ірина Іванова навчала гримувати, професійно змінювати стиль та вигляд всіх бажаних.

Вдалою виявилась і презентація театального альманаху «Коза», який видають студенти Національ-

ної академії образотворчого мистецтва та архітектури (м. Київ). В програмі були: презентація перших номерів видання; виставка фоторобіт театального тематики; безпрограшна лотерея.

Переможцями I обласного фестивалю театального мистецтва «Театральна весна-2010» стали: зразковий дитячий музичний театр «У Лукомор'я» (Ізмаїльської дитячої школи мистецтв, режисер – Лариса Капітанюк) з уривком вистави «Заєць та Лисиця» та Народний драматичний театр «Акцент» (Ізмаїльський МБК ім. Т. Шевченка, режисер Василь Глух) з виставою за мотивами одноактових п'єс А. Чехова «Кумедні випадки» – I-ше місце.

II-ге місце посіли Зразковий дитячий музичний театр «Сонячний промінь» (Ізмаїльська ДМШ №2), Народний театр «Свіча» (Теплодарівський МБК, режисер Світлана Чмихова), Народний драматичний колектив «Барвінок» (СБК с. Кислиці Ізмаїльського району, режисер Людмила Жуковська).

III-тє місце розділили дорослий та дитячий колективи - Театральна студія «Віват театр!» (Овігіопольський РБК, режисер Олена Горячих) та Народний музично-драматичний театр (Ізмаїльського МБК ім. Т.Шевченка, режисер Петро Вінковський).

41-42

Презентація Всеукраїнського театального журналу «КОЗА» (м. Львів)

43-44

Народний драматичний театр «АКЦЕНТ» (Ізмаїльський МБК ім. Т.Г. Шевченка, режисер В. ГЛУХ). «Кумедні випадки» (за мотивами п'єс А.Чехова «Пропозиція», «Ювілей», «Ведмідь»).

41

42

43

44

Конкурс "Майстер клубної справи"

У 2008 році центром української культури спільно з обласною Радою директорів РБК започатковано конкурс серед працівників районних, міських, сільських клубних закладів на звання «Майстер клубної справи».

Головна мета конкурсу: підтримка діяльності кращих фахівців сфери культури, вшанування творців і майстрів клубної справи, оприлюднення значних досягнень у розвитку культури Одещини, громадське визнання особистого вкладу працівників клубних закладів у збагачення культурного та мистецького надбання області.

Конкурс проводиться у два етапи. Перший етап – організаційний, під час якого районні (міські) будинки культури проводять відповідну роботу з виявлення інноваційних методик, кращого досвіду культурно-дозвілєвої роботи клубних закладів та їхніх формувань у таких номінаціях:

молодий клубний працівник (стаж роботи до 10 років);

ветеран клубної справи (стаж роботи більше 35 років).

Районні (міські) відділи культури готують презентаційний лист-подання, в якому надають інформацію про

професійну діяльність клубного працівника, який пропонується на участь у другому етапі конкурсу.

Другий етап конкурсу проходить у грудні. Обласна рада директорів розглядає надані на конкурс матеріали і визначає переможців.

Одне з чергових засідань обласної ради директорів проходить напередодні свята – Дня працівників культури та аматорського народного мистецтва. На вечорі-вшануванні, що проводиться в рамках ради директорів, переможцям конкурсу вручається спеціальний диплом-символ «Майстер клубної справи» та цінний подарунок і присвячуються концертні номери у виконанні кращих аматорських колективів області.

Цим почесним дипломом уже нагороджені 17 кращих культурно-освітніх працівників області, серед яких – директор Кодимського районного будинку культури Борис Олексійович БІЛИЙ, провідний методист Одеського обласного центру української культури Надія Дмитрівна БОНДАРЧУК, завідувача клубом села Бузинове Іванівського району Олена Іванівна БАГРОВА, завідувача єдиним методичним центром відділу культури і туризму Фрунзівської райдержадміністрації Євгенія Василівна БАЛАНЮК, директор Котовського районного будинку культури Михайло Трохимович ІВАНОВ, керівник хорового колективу Ренійського районного будинку культури Марія Георгіївна КАТАНОЙ, директор Березівського районного будинку культури Микола Васильович КУЛІНІЧ, директор Ананіївського районного будинку культури Олена Володимирівна КУЛЬЧИЦЬКА, керівник народного вокального ансамблю „Дуняша” Євдокія Петрівна МУРАШКО, директор Білгород-Дністровського районного методичного центру культурно-освітньої роботи Ганна Олександрівна НЕСТЕРЕНКО, провідний методист Ізмаїльського міського будинку культури ім. Т.Г. Шевченка Олена Григорівна СОЛОДУХІНА, директор Любашівського районного будинку культури Микола Васильович СЕРБІН, директор Білгород-Дністровського міського центру культури і дозвілля ім. Т.Г. Шевченка Ніна Вікторівна ШВАЧКА, директор Тарутинського районного будинку культури Ніна Іллівна ШИШКОВА, директор Ширяївського районного будинку культури, Володимир Іванович ТИСЯЧНЮК,

директор Болградського районного будинку культури Марія Василівна ДРАГОЙ, провідний методист Любашівського районного Будинку культури Земфіра Сабирівна РИБАЛЬЧЕНКО

Народна Академія Творчості

45

45

Майстер-клас
«Особливості школи розпису Р.
Палецького» лауреата премії
ім. Р. Палецького Л. Бабінець

Однією з найважливіших складових культури є процес відродження декоративно – прикладного мистецтва та ремесел. На сьогодні в області понад 400 народних майстрів, які розвивають такі види художнього промислу як вишивка, ткацтво, декоративний розпис, художня кераміка, в'язання, гончарство, різьблення по дереву, писанкарство, лозоплетіння, аплікація та інкрустація соломкою, народна іграшка, гобелен, живопис тощо.

Серед функцій Одеського обласного центру української культури є і така як науково-методичне забезпечення та дослідницька робота з розвитку прикладного мистецтва. Ведеться робота з виявлення нових майстрів та популяризації існуючих видів народних художніх промислів. Систематично проводиться велика кількість персональних та спільних виставок творчості народних майстрів Одещини і майстрів України.

З метою залучення широкого кола народних майстрів Одещини до відтворення та популяризації народно-ужиткового мистецтва Одеським обласним центром української культури у 2007 році створена Народна Академія Творчості.

Пріоритетними напрямками діяльності Народної Академії Творчості є створення бази даних майстрів народного традиційного мистецтва; підвищення кваліфікації народних майстрів; проведення культурно-мистецьких заходів з метою популяризації творів народно-ужиткового мистецтва; висвітлення питань з історії та теорії народної творчості; збереження та розвиток культур національних меншин, які проживають на території області.

Діяльність Народної Академії Творчості складається з роботи секцій за основними видами прикладного мистецтва, які працюють згідно галузевих планів:

- народне малярство;
- декоративний розпис;
- народна вишивка та гартарство;
- народне ткацтво;
- художня обробка дерева;
- народна кераміка і скло;

46

46

Майстер-клас з народної
кераміки лауреата премії
ім. Р. Палецького В. Перчуна

- народна іграшка;
- художня обробка металу;
- плетіння з лози, рогази;
- витинанка, аплікація та інкрустація;
- писанкарство.

Засідання секцій проходить двічі на рік.

У рамках Народної Академії Творчості проводяться науково-практичні конференції, семінари-тренінги, майстер-класи, творчі лабораторії, молодіжні студії, виставки-ярмарки та інше.

Стало традицією проведення в рамках НАТ таких заходів, як обласна премія ім. Ростислава Палецького і „обласний фестиваль-конкурс "Народний костюм: минуле і сучасність"”.

47

47

Майстер-клас з писанкарства
майстрині з с. Новоселівка
Великомихайлівського району
І. Калафіцької

48

48

Майстер-клас з техніки крою
зав.відділом масово-освітньої
роботи Вінницького обласного
краєзнавчого музею
О. Антонової

49

49

Майстер-клас з виготовлення
театральної ляльки викладача
Одеського художньо-
театрального училища
Є.М. Гришиної

50

50

Лекція «Стильові особливості
волинського комплексу вбрання»,
завідуючої етнографічним відділом
Волинського краєзнавчого музею
Наталії Гатальської

Олексій Олексійович Козаченко, голова Інтелектуального форуму (м.Одеса)

Від бодай маленької „доброї справи“ кожної людини на краплю світ стає світлішим... А якщо говорити про добрі справи мецената, голови Одеської міської організації „Інтелектуальний форум“, Олексія Олексійовича Козаченка, то можна сказати, що світ стає добрішим, чеснішим, повертається до свого національного коріння. Бо опікується благодійник справою не дуже перспективною – відродженням української культури на теренах Оге-

щини. Але так думають ті, хто чекає вигоди від своїх „добрих справ“. А він – добротворець за покликком серця, який підтримує мистецькі, творчі, наукові колективи, обдаровану молодь, майстрів народного мистецтва.

Народився і виріс Олексій Козаченко в селищі Ширяєве на Одещині. Змалечку засвоїв чесноти селянства, які на його погляд є базисними поняттями. Кому ж як не йому відроджувати народні традиції, адже він визнана особистість, успішна та небайдужа людина.

Фізик за освітою, лірик в душі, меценат за покликком серця, він став одним із засновників премії імені Ростислава Палецького.

Премія ім. Р. Палецького

З 2007 року у рамках засідання Народної Академії Творчості спільно з Інтелектуальним форумом м. Одеси проводиться вручення Премії ім. Ростислава Палецького (основоположника південного стилю українського декоративно-ужиткового розпису, творця нового напрямку національного живопису, троїцької станкової графіки, заслуженого майстра народної творчості) за визначний внесок у справу розвитку традиційного народного мистецтва.

Ростислав Палецький народився 10 січня 1932 року у селі Коханівка Ананьївського району (тоді – Троїцького) у родині українських селян. Виплеканий серед мальовничої південної природи, Ростислав з раннього дитинства успадкував любов до народної творчості від своїх батьків. Його захоплення і збирання зразків ужиткового мистецтва, вивчення фольклору, пісенного та літературного багатства, міфології виплеснулися багатобарвною палітрою на білизну полотна. Спочатку це були рідні пейзажі та натюрморти, виконані аквареллю та олівцем. Після закінчення Одеського ремісничого училища хлопця рекомендували до художнього училища ім. Грекова і він, навіть, почав там займатись...Але долею його життя стали інші справи.

Знання слов'янської міфології, літературного та фольклорного багатства, тонке розуміння народної символіки поєдналися в його творах з невичерпною фантазією простого селянина. Р.М. Палецьким було створено тисячі панно та серій картин за мотивами літературних творів, українських народних пісень та казок, за міфологічними і фольклорними мотивами, а також оспівували нелегку селянську працю та славні сторінки нашого героїчного минулого.

51

51

Р. Палецький (1932–1978)

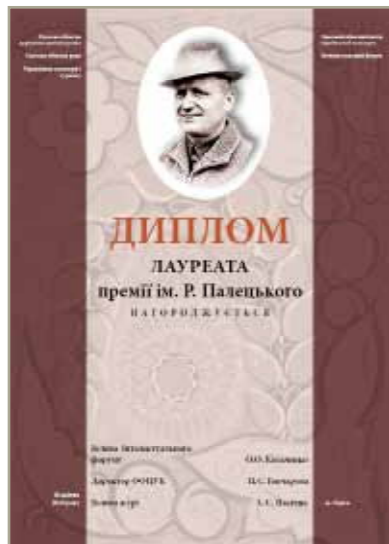
52

Р. Палецький,
«Два півники»,
декоративний
розпис

52

Лауреати обласної премії ім. Ростислава Палецького

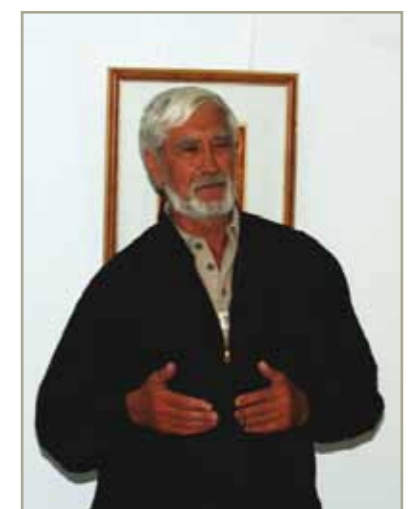
Премія ім. Ростислава Палецького щорічно присуджується майстрам та пропагандистам народного декоративно-ужиткового мистецтва за роботи, що виділяються автентичністю та високою професійною майстерністю.

Лауреатами обласної премії ім. Ростислава Палецького стали:

- Зоя ПАСІЧНА, номінація "Декоративний розпис" (м. Одеса, 2007 р.);
- Лариса БАБІНЕЦЬ, номінація "Декоративний розпис" (с. Троїцьке Любашівського р-ну, 2007 р.);
- Юрій ФЕДОРЧУК, номінація "Популяризація національного народного мистецтва" (смт Любашівка, 2008 р.);
- Наталія БАЛАХНІНА, номінація "Народна іграшка" (смт Овігіополь, 2008 р.);
- Олена САЙДЕЛЬ, номінація "Народна іграшка" (смт Овігіополь, 2008 р.);
- Тамара КАВУН, номінація "Народна іграшка" (м. Рені, 2008 р.);

- Ніна РОМАНЮК, номінація "Ручне ткацтво" (м. Одеса, 2008 р.);
- Ганна КОНСТАНТИНОВА, номінація "Народна іграшка" (с. Городнє Болградського р-ну, 2008 р.);
- Вадим РУДОЙ, "Художня кераміка" (м. Одеса, 2009 р.);
- Жанна БАРКАР, номінація "Витинанка" (м. Одеса, 2010 р.);
- Валентин ПЕРЧУН, номінація "Народна кераміка" (м. Білгород-Дністровський, 2010 р.)

Регіональні семінари-тренінги

53

Одещина багата на талановитих, творчих людей, закоханих у свій мальовничий, багатонаціональний край. Сьогодні в клубних закладах області створено понад 3200 колективів художньої самодіяльності. Переважна більшість колективів вокально-хорового жанру – більше 1100, близько 700 – хореографічних, понад 400 – театрального жанру та гуртків художнього слова, майже 200 – інструментальні ансамблі та духові оркестри. Від загальної кількості 176 мають звання „народний” і 20 – „сразковий”.

Розвиток художнього аматорського мистецтва в області, зростання його професіоналізму обумовлене удосконаленням роботи спрямованої на постійне підвищення кваліфікації керівників колективів.

У 2007 році Центром започатковано проведення регіональних семінарів-тренінгів з керівниками аматорських колективів клубних закладів області.

Оскільки, область простягається більш, ніж на 500 кілометрів, для зруч-

54

55

53

Тренінг з режисури

54

Тренінг з вокалу

55

Майстер-клас з гриму І.М. Іванової, викладача Одеського художньо-театрального училища

ності культпрацівників, семінарські заняття проходять у два етапи, розділені за зонами – у південних та в північних районах.

Заздалегідь співробітники центру підбирають матеріал та друкують репертуарні збірки з кожного жанру, які потім надаються керівникам колективів.

Для проведення майстер-класу з керівниками аматорських колективів запрошуються високопрофесійні фахівці з музичної академії ім. А.Нежданової, театрального училища, училища мистецтв і культури ім. К.Данькевича, обласної філармонії та театрів Одеси. Впродовж занять, які тривають 6–8 годин, викладачі надають не тільки теоретичний матеріал, а й проводиться повний розбір нових творів музичного, вокального, хореографічного, театрального жанрів. Крім того, проводяться тренінги, показові репетиції, показові заходи на базі аматорських колективів клубного закладу, що проводить семінар - тренінг. Завдяки цьому керівники аматорських колективів області мають змогу не тільки поповнити свої знання та репертуарну базу колективу а й поділитися напрацьованим досвідом з колегами.

Найкращих відгуків заслуговують семінари – тренінги які пройшли на базі клубних закладів Татарбунарського і Іванівського (2007р.), Фрунзівського і Арцизського (2008р.) Ананьївського і Саратського (2009 р.) районів.

56

57

56

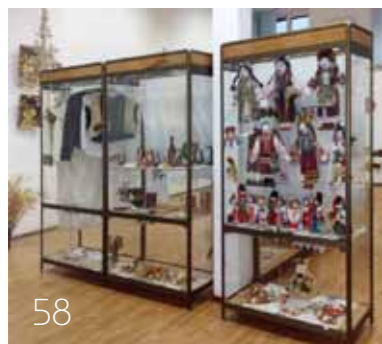
Завідуюча відділенням сольного співу ДШМ м. Іллічівська Олена Лошманова, концертмистер Марина Фотенко, учениця Лауреат Національних конкурсів академічного співу Лілія Стаматакі

57

Директор школи бального танцю «Лазуріт» О. Кузьминський

Музей традиційного народного мистецтва

58

Формування музею почалося в березні 2006 року. Імпульсом до цього було заснування ООЦУК спільно з Інтелектуальним форумом премії ім. Р. Палецького. Основою музею стали експонати, привезені з етнографічних експедицій по районах і селах Одеської області, а також дарунки робіт лауреатів премії ім. Р. Палецького та стипендіатів, народних майстрів, художників Одещини.

Перша частина музею – етнографічна, складається зі старовинних предметів побуту та одягу:

- Рушники

- Народне вбрання

- Предмети побуту з дерева, кераміки, чавуна

- Народні музичні інструменти.

Друга частина музею – сучасна. Складається з виробів народних майстрів, робіт художників та фотографів. Зокрема, з творчих робіт, подарованих лауреатами премії ім. Р. Палецького та стипендіатами:

Дві яскраві етнографічні колекції ляльок, а також ляльки – обереги народної майстрині Т. С. Кавун (м. Рені, лауреат премії ім. Р. Палецького 2008 року).

Дивовижна колекція декоративних робіт – аплікація соломкою – народної

58

Частина експозиції музею традиційного народного мистецтва ООЦУК

59

Народна кераміка лауреата ім. Р. Палецького 2010 року В.М. Перчуна (м. Б.-Дністровський)

майстрині Г. К. Кушнір (м. Балта, лауреат премії ім. Р. Палецького 2007 року) сяє золотом наших родючих українських ланів.

Монументальні декоративні рушники довжиною більш як 6 метрів із зображенням Дерева Життя та полотно з декоративним розписом «Дерево Життя» заслуженого майстра народної творчості З.С. Пасічної (м. Одеса, лауреат премії ім. Р. Палецького 2007 року).

Колекція декоративного розпису та розписаного набору дерев'яних виробів Л. М. Бабінець (с.мт. Любашівка, лауреат премії ім. Р. Палецького 2007 року).

Колекція фотографій, які відображають культурне життя, краєвиди та побут Одеської області Ю. М. Федорчука, фотографа, члена Національної спілки журналістів України (с.мт. Любашівка, лауреат премії ім. Р. Палецького 2007 року).

Декоративні тарелі народного майстра В. М. Перчуна (м.Б.-Дністровський, стипендіат премії ім. Р. Палецького 2007 року).

Вишивка майстрині Т. М. Кривицької (м. Одеса).

Різдвяний набір гончарського посуду народного майстра Ю. В. Калітєвського.

Столовий набір посуду керамічного заводу с. Вишневе Київської обл.

Колекція малярства професійних одеських художників.

**Загалом на сьогодні в музеї налічується 155 експонатів.

60

61

60

З.С. Пасічна. "Дерево життя", декоративний розпис

61

Бабінець Л. М. "Осінній спалах», декоративний розпис

62

Кушнір Г. К. "Півник", інкрустація соломкою

62

Виставкова діяльність ООЦУК

63
Романюк Н. К. «На полонині»,
гобелен, авторська техніка

64
Баркар Ж. В. «Зелені свята»,
витинанка

64

65

Споконвіку пісня, танець, музика, слово, витвори майстрів народної творчості були виразниками національної ідеї, оберегами історичної пам'яті. Вони підживлювали і зміцнювали надію народу на краще майбутнє. Відповідальна місія культури полягає у збереженні і примноженні скарбів української духовності, національних цінностей, які мають бути передані наступним поколінням. Основними напрямками роботи відділу декоративно-прикладного мистецтва є організація і проведення виставок декоративно-прикладного і образотворчого мистецтва, майстер-класів в рамках засідань Народної академії творчості, фестивалів, конкурсів. На сьогодні в Одеській області понад 400 народних майстрів, які розвивають такі види художнього промислу:

- вишивка,
- декоративний розпис,
- кераміка,
- гончарство,
- різьблення по дереву,
- писанкарство,
- лозоплетіння,
- народна іграшка,
- гобелен,
- аплікація,
- інкрустація соломкою тощо.

У виставковій залі Одеського обласного центру української культури на рік проводяться близько 12 виставок творчості народних майстрів Одещини, художників, фотохудожників, майстрів України.

За останні два роки відбулися персональні виставки таких майстрів народної творчості та художників:

- Анатолія та Галини Кравченків,

66

- Діани Кміт,
- Тетяни Кривицької,
- Миколи Притикіна,
- Ліани Серьогіної,
- Євгена Сивоплясова,
- Зої Пасічної,
- Ганни Василькевич,
- Петра Глебова,
- Михайла Пархоменка.

Захоплюючими та яскравими подіями стали:

- всеукраїнська виставка національного вбрання за підсумками конкурсу «Народний костюм: минуле і сучасність»,
- виставка творів лауреатів премії ім. Р. Палецького та стипендіатів,
- фотовиставки робіт Дениса Ахраменка та Сергія Начвінова,
- щорічні виставки до Великодніх свят «Таїнство писанки», «Магія Великодня»,
- виставка витинанок «Паперове мереживо» Жанни Баркар та студії «Витинанка»,
- виставки народної творчості майстрів Одещини, присвячені Дню незалежності України,
- обласна виставка «Різнобарв'я ляльок».

Активно беруть участь у всіх заходах Одеського обласного центру української культури викладачі та студенти:

- Одеського художнього училища ім. М.Б. Грекова,
- Одеського художньо-театрального училища,
- художньо-графічного факультету Південно-українського державного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського.

65
Кравченко Г. Б. «Маки на столі»,
папір, акварель

66
Горбенко С. «Осінь закінчилась,
скоро зима», полотно, олія

67
Княжковська Неллі, «Надводна
симфонія», дерево, левкас,
авторська техніка

68
Кривицька Т. М. Панно «Хатка»,
змішана техніка

69
Кравченко А., Кравченко Г.
«Весна на Думській площі»,
полотно, олія

69

Аматорські колективи Центру

На базі ООЦУК працює сім колективів художньої самодіяльності. Це трио бандуристів «Млада» (керівник Людмила Чернецька), жіночий хор «Оріана» (керівник Галина Шпак), ансамбль танцю «Чорне море» (керівник Віктор Акішин), група «Резонанс» і «Да Бітт» (керівник Євген Лисий), сімейний гурт «Гамаюн» (керівник Микола Гой), хореографічний ансамбль «Канарейка». У 2009 році два колективи (група «Резонанс» і «Да Бітт») отримали звання «народний».

Співочий гурт "ГАМАЮН"

Співочий гурт «Гамаюн» засновано у 2000 році. У репертуарі колективу – українські народні пісні в обробках українських композиторів-класиків, а також у власних обробках, та пісні Миколи Гоя на вірші поетів-класиків і сучасних українських поетів.

У 2003 році гурт «Гамаюн» здобув III премію і звання лауреата Всеукраїнського конкурсу козацької пісні в м. Тернополі.

У травні 2009 року колектив взяв участь в обласному етапі Всеукраїнського фестивалю бандурного мистецтва імені Остапа Вересая, який проводився на базі Одеського обласного центру української культури, а також на III Міжнародному фестивалі національних культур «Подільська веселка» (м. Кам'янець-Подільський).

Молодіжний жіночий хор «ОРИАНА»

Жіночий хор «Оріана» заснований у 2008 році на базі хору «Елада» грецького фонду культури (м. Одеса). З 2009 року працює в Одеському обласному центрі української культури. Цей колектив - лауреат Міжнародного конкурсу «Constellation of the sea» (2008р.), Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Віг Різдва до Різдва» (м. Дніпропетровськ), XVI Міжнародного фестивалю хорового мистецтва «Южная Пальмира»;

Ансамбль танцю "КАНАРЕЙКА"

Ансамбль танцю «Канарейка», що працює на базі ООЦУК, у 2009 році отримав визнання не тільки в своєму рідному місті Іллічівську, а й на міжнародній сцені. Цей автентичний колектив став учасником таких заходів:

15 – 20 травня 2009 р. – Храмове свято Св. Георгія (Румунія с. Св. Георгій м. Тульча)

3 – 8 червня 2009 р. - Міжнародний фестиваль національних меншин «Букова віть» (м. Чернівці);

22 травня – 2 червня – Міжнародний конкурс танцю «Пчелка» (Білорусія м. Гоміль, м. Вітебськ)

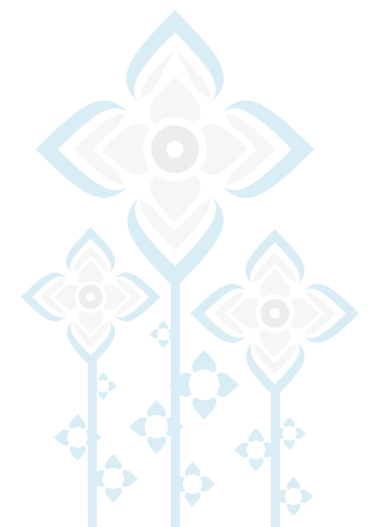

Ансамбль бандуристів «МЛАДА»

Трио бандуристів «Млада» створений у 2003 році. З 2008 року працює на базі ООЦУК. До його складу входять лауреати та дипломанти міжнародних конкурсів Людмила Чернецька, Наталія Чечель та Вікторія Пурик. Під керівництвом талановитого музиканта і композитора Людмили Чернецької ансамблем створено цикл програм, що містять обробки народних пісень, авторські твори українських композиторів, а також власні доробки. Ансамбль «Млада» є великим пропагандистом української народної музики і традицій, веде активну просвітницьку діяльність. Починаючи з 2004 року, ансамбль «Млада» систематично проводить концертні програми («Різдвяні вечорниці», «Обрядові пісні», «Календарні пісні» та інші) в концертних залах Одеси, а також для учнів загальноосвітніх і музичних шкіл Одеси та області. У 2007 році ансамблем «Млада» у Великій залі Одеської обласної філармонії представлена програма «Різдвяні вечорниці», яка висвітлювалась у пресі та на обласному радіо.

За вагомий внесок у створення духовних цінностей та високу професійну майстерність колектив ансамблю нагороджений Почесною Грамотою Міністерства культури і туризму України. Ансамбль «Млада» – дипломант Міжнародного конкурсу ім.Г.Хоткевича та Міжнародного кобзарського конкурсу ім.Г.Кітостого.

У 2009 році ансамбль став лауреатом відбіркового туру Всеукраїнського фестивалю бандурного мистецтва ім. Вересая, а також взяв участь у фестивалі «Букова віть» (м. Чернівці) та Міжнародному фестивалі хорового мистецтва «Южная Пальмира» (м. Одеса).

Ансамбль танцю «ЧОРНЕ МОРЕ»

Ансамбль танцю «Чорне море» вже більше, ніж півстоліття хвилює душі та колихає на лагідних хвилях української класики серця кількох поколінь своїх шанувальників. У 2009 році він став частиною творчої сім'ї Центру. Ансамбль бере активну участь у всіх заходах, що проходять в ООЦУК. Так, у жовтні 2009 року запальні танці колективу побачили на сцені Свята українського козацтва «Козацькому роду нема переводу» у м. Рені;

Гурт «РЕЗОНАНС»

Гурт «Резонанс» було створено у 2005 році на базі розважального комплексу «Фортеця» (м. Іллічівськ), на той час гурт працював у жанрі фанк – року, складався з трьох учасників і керував ним Микола Гедерімов.

«Резонанс» став музичним проектом, який виступав в різноманітних комерційних заходах у складі інших гуртів. За часи існування гурт отримав визнання не лише молоді, а й цінителів музичного мистецтва.

У 2006 році учасники гурту влилися у склад муніципального ансамблю м. Іллічівська «Країна мрій». Змінився і їхній репертуар, музичні твори стали більш різножанровими та легкими, з'явилися естрадні мелодії. Але «Резонанс» продовжував й індивідуальні виступи.

Упродовж 2006 – 2008 рр. гурт ставав лауреатом обласного фестивалю – конкурсу «Таланти твої, Україно!», серед перемог – лауреатство у фестивалі «Ветерани – Молодь – Майбутнє» (2007р.), у Міжнародному молодіжному джазовому фестивалі «Faces of friends» (2008р.)

Змінювалися керівники, і репертуар гурту теж змінювався. Зараз це і фанк, і джаз, диско і латина. Гурт вийшов за рамки місцевого проекту, його вже знають і в м. Одесі, Ізмаїлі, Києві, Севастополі, Кагулі, Тирасполі, а також в Молдові.

70

М. Гедерімов, Я. Недорчук,
М. Щікін, М. Скоблінський,
Д. Ракул

Рок-гурт «ДА БІТТ»

Колектив створений у 2001 році. До його складу входять Іван Овсянніков (гітара-соло), Олександр Мельничук (синтезатор), Костянтин Кулик (ударні), Тетяна Мілімко (вокал). Керівник гурту – Євген Лисий (гітара-бас).

Гурт «Да Бітт» працює у жанрі альтернативного року і виконує тільки авторські композиції, які пишуть його учасники. У репертуарі колективу як спокійний ліричний рок, так і жорсткі соціально-проблематичні твори. За час своєї роботи гурт взяв участь у багатьох міських, обласних та всеукраїнських заходах. «Да Бітт» – лауреат I премії Всеукраїнського фестивалю «Червона рута».

З успіхом пройшли виступи колективу у клубі «Лялька» (м. Львів), він частий гість в клубах м. Одеса: «Контрабас», «EXIT», «Победа», «Дикий Z», «Гамбрінус», «XXI век».

71

Виступ в рамках
благодійної акції
"Від серця до
серця"

Ідея та розробка проекту:

Н. С. Гончарова

Матеріали підготували:

М.О. Діденко

Н.Д. Бондарчук

Л.Ф.Савіна

А.І. Димова

Редактор:

В.Г. Вітос

Фото:

М.О. Діденко

Г.Б. Кравченко

Я. С. Воскобойніков

Ю. М. Федорчук

Одеський обласний центр української культури,
м. Одеса, вул. Польська, 20
т / ф: (048) 760–19–26, т.: (048) 711–78–50,
760–19–25, 760–19–27, 722–10–13